ҚИШЛОҚ ҲАЁТИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИЖТИМОИЙ-ИҚТИСОДИЙ ГАЗЕТАСИ

1974 ЙИЛ 1 ЯНВАРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

МУАССИСЛАР ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚИШЛОҚ ВА СУВ ХЎЖАЛИГИ ВАЗИРЛИГИ, «ЎЗМЕВАСАБЗАВОТУЗУМСАНОАТ» УЮШМАСИ

1997 йил 11 июль. Жума №55 (5.826). Сотувда эркин нархда

ЁЗ НЕЪМАТИ—ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

ЖАРҚЎРҒОН ТАРВУЗЛАРИ

Сўнгги йилларда Жарқўрғон туманидаги «Ўзбекистон» жамоа хўжалигида иқтисодиётни мустаҳкамлашга қаратилган ибратли тадбирлар амалга оширилмоқда. Натижада қатор соҳалар бирдек ривожланаяпти. Мазкур хўжалик асосан тут ва мевали дарахт кўчатлари етиштириш билан шуғулланади. Улар Сурхондарёнинг деярли барча хўжаликларига жўнатилади. Жорий йилда уста соҳибкорлар 1 миллиондан ортиқ кўчат сотишни режалаштиришган.

Иқтисодий ислоҳот туфайли бу ерда ҳам ердан, техникадан унумли фойдаланишнинг кенг имкониятлари яратилди. Жумладан, 70 гектарда ғалла парваришланиб, юқори ҳосил йиғиштириб олинди. 50 гектарда эса ғўзалар барқ уриб ривожланаяпти. Агротехник тадбирлар бир-бирига боғлаб сифатли амалга оширилмоқда. Заршунослар нияти ҳосилдорликни гектарига 3 центнерга ошириш. Чорва озуқаси тайёрлаш ҳам яхши бормоқда. Боғлар болга тўлди, мўл сабзавот ҳосили пишиб етилди. Айни кунларда улар пешма-пеш шаҳарликларга тортиқ этилмоқда.

Хўжаликда яна бир хайрли ишга қўл урилди. Плёнка остида эртаги тарвуз етиштирилди. Бу ишда ёшлар мураббийси Ёдгор бобо Чориевнинг муносиб ҳиссаси бор. У кўп йиллик бой тажрибасини, билимини ишга солиб, бошланган ишнинг муваффақиятини таъминлади. Мутахассисларнинг таъкидлашларича, бу йил камида 120 тонна ширин-шакар тарвузлар халқимизга тортиқ этилади.

Янгиликни жорий этиш дастлаб осон кечмади. Кимлардир йил бошида ташаббусга ишончсизлик билан қарадилар. Ёдгор бобо қирқ йиллик меҳнат фаолияти давомида ҳар қандай шароитда ҳам ишнинг қалovини топган миришкор бўлгани учун бригада бошлиғи Абдуғани Маматов устозини қўллаб-қувватлади. Яхши ният билан ерга уруғ қадашди. Экин парвариши уюшқоқлик билан олиб борилди. Ҳозирда чунонам тарвузлар етилдики, ҳамманинг ҳаваси келмоқда. Ёдгор бобонинг қувончи чексиз. Таъкидлашича, мавсум мобайнида камида 250 тонна ширин-шакар тарвузлар истеъмолчиларга жўнатилади.

Суратларда: 1. Уста соҳибкор Ёдгор бобо Чориев ва бригада бошлиғи Абдуғани Маматов. 2. Пишиб етилган тарвузлар узилмоқда.

Н. ХЎЖАЕВ олган суратлар. (ЎзА).

БИР ЙИЛДА УЧ ҲОСИЛ

Бухоро вилоятининг Д.Бобоқулов номидаги жамоа хўжалигида яшовчи Латифа ва Акмал Аҳмедовлар оиласи учун томорқа катта даромад манбаига айланди. Улар 0,12 гектарлик томорқадан шу йил баҳорда бир неча ўн минг сўмлик эртаги карам, бодринг, картошка сотдилар. Оила иссиқхонада етиштирилган эртаги сабзавот кўчатини сотишдан ҳам яхшигина фойда олди.

— Ўтган йили биз томорқамиздан жами 150 минг сўмдан кўпроқ даромад қилдик, — деди Акмал Аҳмедов. — Бу йил оладиган фойдамиз икки—уч баравар кўпаяди, деб ўйлайман. Биз ишдан қочмаймиз, оилани таъминлаш учун тер тўкиб меҳнат қилиш зарурлигини яхши биламиз.

Илҳом САФАР,
ЎзА мухбири.

ПРЕЗИДЕНТ КИТОБИ ЎРГАНИЛМОҚДА

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон давлат кутубхонасида мамлакатимиз Президенти Ислом Каримовнинг «Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари» асарини ўрганишга бағишланган китобхонлар конференцияси ўтказилди. Унда Маданият ишлари ва халқ таълими вазирликлари, Фанлар академияси, нашриётлар вакиллари, шаҳар кутубхоналари ходимлари, китобхонлар иштирок этди.

Сўзга чиққанлар давлатимиз раҳбарининг янги асарида мамлакатимизда истиқлол йилларида амалга оширилган бунёдкорлик ишлари теран таҳлил этилиб, яқин келажакдаги тараққиётимиз уфқлари кўрсатиб берилганини таъкидладилар. Китобда халқимиз ижтимоий-сиёсий ҳаётининг, хусусан маънавий қадриятлар, миллий онгни янада юксалтиришнинг долзарб масалалари баён этилган, бу борада маърифатчилар олдида турган вазифалар белгилаб берилган.

(ЎзА).

НАВОИЙ ВИЛОЯТИ ҒАЛЛАКОРЛАРИ ЗАФАРИ

Навоий вилояти деҳқонлари ғалла топшириш давлат буюртмасини бажарди. Эл хирмонига 66,6 минг тонна дон тўкилди. Ўртача ҳосилдорлик 30,5 центнерни ташкил этди. Яна икки минг тонна дон топширишга қарор қилинди.

(ЎзА)

БОҒЛАР БОЛГА ТЎЛГАНДА

Катта ариқ ёқалаб бироз юрилгач, жаннатмакон боғу роғлар қаршисидан чиқдик. Нақшин олмалар кўзни қувнатади. Ҳосилини кўтара олмай шохлари ерга теккан шафтолилар, сўлим маскан четидаги анвойи гуллар таърифини келтиришга қалам ожиз. Қибрай туманидаги «Дўрмон» жамоа хўжалиги боғ ва далаларида ҳар қачонгидан кўп неъмат етиштирилди. Миришкорлар бу йил эл дастурхонига 4600 тонна сабзавот, 900 тонна мева, 100 тонна ўзум етказиб беришга аҳд қилишган. Сархил неъмат пешма-пеш истеъмолчиларга тортиқ этилаяпти. Бунда Маҳаматжон Болтабоев, Ойбек Эгамназаров, Рустам Иброҳимов, Мирҳосил Жалилов етакчилик қилаётган бригадаларнинг муносиб ҳиссаси бор. Эътиборлиси шуки, ҳар бир миришкор мўмай даромадни кўзлаб ҳаракат қилаяпти.

Шарбатга тўлган неъматларни йиғиштириб олишда Норбуви Тастанова, Карима Жуманова, Анвар Ашуров, Раҳим Айдаровлар барчага намуна бўлишаяпти. Бундай кишиларнинг жонбозлиги туфайли шаҳарликлар дастурхонига бир кунда ўрта ҳисобда 20 тонна ош лавлаги, болғар қалампири, помидор етказиб берилаяпти.

Хўжаликда бу йил ғаллачиликда илдам қадамлар қўйилди. Уруғчиликка алоҳида эътибор берилганлиги, айниқса қирчиллама қиш кезлари майсалар парвариши оби-тобида олиб борилганлиги, ўғитга зўр берилганлиги мақсадга эришишда муҳим омил бўлди. Ўримйиғим моҳирлик билан ташкил этилди. Натижада 650 тонна ўрнига 820 тонна сара дон сотилиб, давлат буюртмаси барвақт бажарилди. Ҳосилдорлик биринчи марта гектарига 42 центнерни ташкил этди.

— Уста деҳқонларимиз мева ва сабзавотларнинг сифатини тўла сақлаган ҳолда истеъмолчиларга етказиб бериш йўлларини пухта ўзлаштириб олдилар, — дейди хўжалик бошқаруви раиси Акмал Назаров. — Келаси ҳафтадан бошлаб маҳсулот янада кўпаяди.

Эркин ТЎЛАГАНОВ.

«КУШОН»НИНГ ЯНГИ МАҲСУЛОТИ

Наманган вилоятининг Косонсой тумани деҳқонлари ўзлари етиштирган помидорни қайта ишлаш учун тумандан ташқарига жўнатишларига ҳожат қолмади. Маҳаллий «Кушон» консерва заводида помидордан паста тайёрлайдиган линия ишга тушди. Бу линиянинг қуввати қайта ишлаш учун қўшни туманлардан ҳам помидор ҳосилини қабул қилишга имкон беради.

Маҳсулотни сотишда ҳам қийинчилик бўлмайди. Тузилган шартномаларга мувофиқ томат пастасининг бир қисми Украина ва Россиянинг бир қанча вилоятларидаги истеъмолчиларга етказиб берилади.

«Кушон»нинг хилма-хил маҳсулотлари қаторига яқин вақт ичида янгилари қўшилади. Мева шарбати ишлаб чиқарадиган линия ишга туширишга тайёр. Завод ходимлари тез орада олмани қайта ишлаш учун мўлжалланган ускуналарни ўрната бошлайдилар.

САРСОНЛИКДАН ҚАЧОН ҚУТУЛАМИЗ?

дейишмоқда Зафароботдаги Ф.Хўжаев номли хўжалик меҳнатчилари

Ижара ширкатлар бирлашмаси Зафаробод туманини чеккасига жойлашган. Йўл олис, анчагина масофани босиб ўтиш керак. Одатда бирон жамоага боришга туман марказидан сим орқали мулоқотта чиқилади. Раҳбар идорадами ёки қайси ширкат, қайси далада ё устахонадами, аниқланади. Сўнг йўлга чиқилади.

Бу гал ундай бўлмади. Раиснинг қаердалигини билмай манзил томон кетдик. Ҳамроҳимиздан сабабни сўрашга истиҳолага бордик, тўғриси. Яхшики, Акрам ака Оролов далада экан. Унга нега хабар берилмаганини кейин билдик. Телефон алоқаси ишламас экан.

Катта хўжаликда овоз узатгичсиз ишлаш оғирку деб тургандик, бошқа воқеа хаёлимизни янада паришон этди. Қишлоқда биз кўрган ҳол, турган гапки ҳар қандай кишини жиддий ўйлатмай қўймайди. Болалар аравачаси, замбилғалтак ва эшакларга сув идишларни ортган аёллар, ўсмирлар у ёқдан бу ёққа ўтиб туришарди. Ўзаро суҳбатлашиб кетаётган икки аёл мулоқоти беихтиёр қулоғимизга чалинди: — Яхши, вақтида келибмиз, йўқса қуруқ қайтардик.

— Тўғри айтасиз. Анави куни зарур юмуш билан Зафарободга кетгандим. Болалар сув ололмай қолишибди. Кечки овқат тайёрлаш, чой қайнатишга жуда қийналдим. Ахир даладан очиқиб, ҳориб-чарчаб келишади. Биз томонларда ҳам сув сероб бўлармикин? Одам жуда қийналиб кетди-да.

Саратон кунларида сувга муҳтожлик, албатта, азоб. Айниқса чўл жойда ҳар томчи оби ҳаётнинг қадри бўлак. Ўйлаб кўрайлик, эртадан кечгача бир хонадонда озмунча сув сарфланадими!

— Шуни ҳам Форишдан ташиб келтирамиз, — куюниб деди бирлашма раҳбари Акрам ака Оролов. — Шу оғриқ дардни тез орада йўқотмасак бўлмайди. Ҳаммага оғир. Айниқса, аёллар ва болаларга қийин. Кундузи экин-тикин, кечқурун оила юмушлари, унинг устига сув ташвиши...

Дарҳақиқат, кўпнинг мушкулини енгиллатишнинг чораси тезда топилмаса бўлмайди. Хўжалик ҳудудида тўрт ярим минг нафардан зиёд аҳоли истиқомат қилади. Шунча жонга сувни узоқлардан ташиб келтириш осонми? У ҳам ҳисобли.

Миришкор унумли меҳнат қилиши, экинидан мўл ҳосил олиши учун аввало рўзғоридан кўнгли хотиржам бўлиши даркор. Муаммоларга қарамай хўжалик деҳқонлари сидқидил ҳаракат қилиб парвариш ишларини намунали олиб боришаяпти. Буни дала кезиб ўз кўзимиз билан кўрдик. 1080 гектар майдондаги ғўзанинг ривожи дуруст. 200 гектар атрофидаги экинзорда 1—2 тадан кўрак бор. Шаҳриддин Омонжўлов, Дониёр Нурбоев етакчилигидаги звенолар ерида ўсимлик авжи мақтагулик. Демак, кишилар ишлаяпти. Уларнинг эртанги кунга ишончи, умиди катта. Дала фидойилари энг азиз, керакли неъмат — ичимлик суви билан таъминланса уларга катта мукофот бўлур эди.

Газета муаммони кўндаланг қўяди

Чўлда яшаб, деҳқончилик қилиш осон эмас. Буни фақат бошидан кечирган одамгина тўла ҳис этади. Шулардан бири звено бошлиғи Суярқул Махатов. Унинг айтишича, ернинг мелиоратив ҳолати ҳам ўта ёмон аҳволда. Ерларни шўр босган. Чунки хўжалик суғориш тармоғининг энг охирида жойлашган. «Қулоқнинг охирисан деб экинлар тоза сув ўрнига зовур суви билан суғорилаверса, охир-оқибат тирикчилиги бевосита шу ерга боғлиқ бўлган одамларнинг аҳволи не кечади» дейишмоқда улар.

Хўжаликнинг бугунги молиявий аҳволи юзага келган мушкулотларни якка тартибда ҳал қилиш имкониятидан йироқ. Бу кўплашиб амалга ошириладиган юмуш. Умид қиламизки, Жиззах вилояти қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармаси ҳамда тегишли мутассадди идоралар раҳбарлари Зафаробoддаги Ф. Хўжаев номли ижара ширкатлар бирлашмасида яшовчи аҳолидан ёрдамларини аяшмайди. Қарс икки қўлдан, деганлар. Негаки, бирлашма қаддини ростлаб маблағ топгунича анча фурсат ўтади. Ҳаёт эса давом этмоқда. Одамларга сув зарур.

Яна бир гап. Ҳозирги замонни телефон алоқасисиз тасаввур этиш мумкин эмас. Инсон — тирик жон; касал бўлиши, ёҳуд зарур жойга зудлик билан хабар етказиш зарурати доим бор. Шуни эътиборга олиб телефон хизматини йўлга қўйиш шарт. Қайси даврда яшаётганимизни унутмайлик ахир.

Р. БОБОМУҲАМЕДОВ,
З. РИХСИЕВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбирлари.

Матбуот сўзининг таъсири

«ҲУҚУҚБУЗАР ХАВФГА БОТАР, ҚИНҒИР ЮРГАН ЖАЗО ТОРТАР»

Газетамизнинг шу йил 10 июнь сонида юқоридаги сарлавҳали танқидий мақола эълон қилинган эди. Унда таъкидланганидек Сирдарё вилоятида кейинги пайтларда ҳуқуқ-тартибот идораларининг иши бирмунча жонланди. Интизомни мустаҳкамлаш, ичкиликбозликка қарши курашиш, тартиббузарликка чек қўйиш борасида бирмунча ишлар амалга оширилди.

Шоли курмаксиз бўлмаганидек, вилоятнинг айрим туманларида қонун-қоидаларни бузилиш ҳоллари ҳам учрамоқда. Жумладан, Оқолтин тумани солиқ инспекцияси ходими Қаҳрамон Паттаев ўзининг шахсий автомашинасини маст ҳолда бошқарган, йўл ҳаракат хавфсизлигини бир неча маротаба бузган.

Куни кеча таҳририят ушбу мақола юзасидан кўрилган чора-тадбирлар тўғрисида Оқолтин тумани ҳокими О. Мирҳабибов имзоси билан жавоб хати олди. Унда шундай дейилади:

1997 йил 16 июнь куни туман Давлат солиқ инспекцияси ходимларининг умумий йиғилишида «Ҳуқуқбузар хавфга ботар, қинғир юрган жазо тортар» сарлавҳали танқидий мақола муҳокама этилди.

К. Паттаев хўжалик мудири вазифасида 1996 йилда 9 декабрдан бошлаб ишлаб келарди. 1997 йил 9 июнь куни, яъни мақола босилишидан бир кун олдин у ўз аризасига кўра ишдан бўшатилган.

К. Паттаевни маст ҳолда ўз шахсий автомашинасини бошқаргани ва икки маротаба ДАН ходимлари томонидан тўхтатилганлиги рост. Бундай ҳолат, табиийки туманимиз шаънига ҳам доғ бўлиб тушди.

Туман ҳокимлигида бу масала атрофлича кўрилиб, Давлат солиқ инспекцияси ходимлари ўртасида интизомни яхшилаш, масъулиятни ошириш чора-тадбирлари белгиланди.

Шунингдек, тумандаги хўжалик, корхона ва муассаса раҳбарлари билан ўтказилган йиғилишда ҳам мақолада келтирилган далиллар муҳокама этилиб, вазифалар белгиланди.

О. МИРҲАБИБОВ,
Оқолтин тумани ҳокими.

«НАФС БАЛОСИ ИЙМОННИ, ЧЎНТАК ДАРДИ ВИЖДОННИ КЕМИРАР»

«Қишлоқ ҳаёти» рўзномасининг 1997 йил 13 май сонида юқоридаги сарлавҳа остида чоп этилган фельетонда порахўр, таъмагир Ислом Тўқлиевнинг кирдикорлари фош этилган эди. Куни кеча таҳририят Фарғона вилояти халқ таълими бошқармаси бошлиғи Т. Қурбонов имзоси билан ушбу фельетонга жавоб хати олди. Уни таҳрирсиз эътиборингизга ҳавола этамиз.

«Қишлоқ ҳаёти» газетасида босилган «Нафс балоси иймонни, чўнтак дарди виждонни кемирар» сарлавҳали фельетонда жиноий иш рўй-рост очиб ташланган. Бу жиноят Ислом Тўқлиев томонидан 1996 йил май ойида содир этилган. Мақолани вилоят халқ таълими бошқармаси атрофлича муҳокама этди. Бу жиноят Қўқон шаҳар прокуратураси томонидан аниқланиб, суд қарори билан И. Тўқлиев айбдор деб топилган ва 5 йилу 6 ойга озодликдан маҳрум этилган. Шундан кейин Қўқон шаҳар халқ таълими бўлими мудири қошидаги навбатдан ташқари йиғилишда И. Тўқлиевнинг хатти-ҳаракати муҳокама қилинган.

Йиғилиш якунида қабул қилинган қарорда меҳнат тартиб-интизомига қатъий риоя қилиш, халқ таълими бўлими томонидан берилган топшириқ ва вазифалар ўз вақтида бажарилиши зарурлиги кўрсатиб ўтилган. И. Тўқлиевнинг ноқонуний хатти-ҳаракати текшириш даврида далиллар билан тасдиқланганлиги сабабли ишдан бўшатилганлиги кўрсатилган.

Суд ҳукми юзасидан Қўқон шаҳар халқ таълими бўлими ўзининг чора-тадбирини белгилаганлиги ва уларнинг бажарилиши назоратга олинганлигини инобатга олинди.

Юқоридаги сарлавҳали фельетон босилиб чиққандан кейин вилоят халқ таълими бошқармаси раҳбарияти тасарруфимиздаги таълим муассасаларида фельетонда қайд этилган жиноятнинг олдини олиш, техникаларнинг созлигини, улардан тўғри мақсадда фойдаланишни ўрганиб келиш мақсадида мутахассислардан иборат бир гуруҳ ходимларни Қўқон шаҳрига хизмат сафарига юборди. Гуруҳ аъзолари таълим муассасаларида бўлиб, техникаларни инвентаризациядан ўтказишда, ҳужжатларнинг юритилишида, сақлаш жойларининг талабга жавоб беришида йўл қўйилган камчиликларни тугатиш чора-тадбирларини белгиладилар ва уларни бажаришни ўз назоратларига олдилар.

Ўрганиш давомида ишчи гуруҳи барча таълим муассасаларида техникаларни қайта инвентаризациялашдан ўтказиш ва улар устидан қаттиқ назорат ўрнатиш керак, деган хулосага келдилар.

Фельетонда кўрсатилган далиллар 1996 йилда содир этилган бўлиб, тегишли кишилар жазоланганлигини инобатга олиб, Қўқон шаҳар халқ таълими бўлимига бундан кейин шундай камчиликларга йўл қўйилмаслигини огоҳлантирди.

Т. ҚУРБОНОВ,
Фарғона вилояти халқ таълими бошқармаси бошлиғи.

ЎЗ ДОНИМИЗ — ШИРИН НОНИМИЗ

Мавсум қаҳрамонлари

ГЕКТАРИДАН 80 ЦЕНТНЕР

Асакада ғаллачилик соҳасининг пирлари кўп. Бироқ «Ўзбекистон мустақиллиги» жамоа хўжалиги бригадаси бошлиғи, моҳир ташкилотчи Олимжон Меҳмоновга бу йил қанчадан-қанча манман деганлар ҳам тан беришди. У жамоа аъзоларида ерга бўлган муносабатни тубдан ўзгартиришга эришди. Илғорлар тажрибасини қунт билан ўрганди. Катта ҳашар уюштириб заминни маҳаллий ўғитга тўйинтирди.

Олимжон ака уруғ сара бўлишига алоҳида эътибор беради. Кузги буғдойни экиш олдидан табаррук инсонларни йиғиб уларнинг дуосини олди. Муҳим тадбир ғоят қисқа вақтда амалга оширилди. Иш бошидан пухта ташкил этилганлиги учун буғдой майсалари бир текис униб чиқиб, баравж ривожланди. Омилкор бригадир қирчиллама қиш кезларида экинни минерал ўғитга тўйинтирди. Ўғит аста-секин эриб майсаларга бамисоли малҳам бўлди.

Уюшқоқлик, ҳар бир тадбир вақтида сифатли амалга оширилганлиги учун чунонам ҳосил етилдики, кўрганларнинг ақли шошди. Бригада аъзоларининг кўнгли чоғ, нияти улуғ эди. Улар ихлос билан биринчилар қаторида ўрим-йиғимни бошладилар. Комбайнчи Қ. Қамбаров кунлик нормани ортиғи билан адо этиб хирмонга барака киритди. Муҳим ишда ялпи сафарбарлик таъминланди. Нобудгарчиликка, ташмачиларга қарши қатъий курашилди. Эл бойлигини манзилга элтувчилар ҳам кечаю кундуз тиним билмадилар.

Бригада бошлиғи маданий-маиший ишларни намунали йўлга қўйди. Дала шийпонида ғаллакорлар истаги асосида иссиқ овқат, чой тайёрланди. Рўзғор учун зарур бўлган неъматлар вақтида муҳайё этилди. Булар иш унумига ижобий таъсир этди. О. Меҳмонов бошлиқ бригада ҳар гектар ердан 80 центнердан сара дон йиғиштириб олиб довруғ таратди.

Мавсум қаҳрамонлари ҳозир асосий эътиборни ғалладан бўшаган майдонларга экилган такрорий экинлар парваришига қаратмоқда.

КОМБАЙНЧИ ШИЖОАТИ

Бу йил Бағдод туман машина-трактор паркида техникани ўрим-йиғим мавсумига тайёрлаш ишига масъулият билан ёндошилди. Энг тажрибали усталар, комбайнчилар муҳим ишда фаол иштирок этдилар. Шу боис аксарият хўжаликларда ҳосил ўрим-йиғими юксак суръатда олиб борилмоқда. Иқтисодийислоҳот, мулкнинг давлат тасарруфидан чиқарилиши ўз шарофатини кўрсатди. Одамлар ички имкониятлардан унумли фойдаланган ҳолда дақиқалар қадрига етиб ишламоқдалар. Улар мамлакатда ғалла мустақиллигини таъминлашдек муқаддас ишга ҳисса қўшаётганликларидан ўзларини бахтиёр хис қилишади.

Хазиний номли жамоа хўжалигида илғорлар ҳақида гап кетганида асл миришкор Мусажон Ҳошимов номи биринчилар қаторида тилга олинади. У ҳар қандай шароитда ҳам ишнинг қалювини топади, муаммоларни жойида ҳал қилишга эришади. Ғаллачиликда орттирган бой тажрибаси бу йил ниҳоятда асқотди. Шу туфайли Мусажон Ҳошимов шогирдлари билан ҳар гектар ердан 60 центнердан ошириб дон йиғиштириб олишга эришди.

Деҳқонлар қудратли Кэйслар уларга том маънода катта мададкор бўлганлигини мамнуният билан таъкидлашмоқда. Ғаллакор орзу қилган юқори унумли бу комбайн билан кунига ўрта ҳисобда 20—25 гектар ердаги ҳосил саранжомлаб олинди. Туман машина-трактор парки техника ихлосманди Аҳмаджон Нишоновнинг бу йил росмана омади келди. Бу фидокор ғалла мавсумининг ҳақиқий қаҳрамонларидан биридир. Узига бириктирилган «Кейс»ни моҳирлик билан бошқарган омилкорнинг олдига тушадиган топилмади. Мавсум мобайнида ҳар куни бирдек ишлади, байроқдорликни қўлдан бермади. Неча бор меҳнат беллашувида ғолиб деб топилиб, мукофотлар соҳиби бўлди. Қаранг, комбайнчи Аҳмаджон Нишонов шу кунгача 930 гектар ердаги ғаллани ўриб-янчиб берди. Бу ўзига хос рекорд кўрсаткичдир.

МУНОСИБ СОВҒА

Музробод туманидаги «Қўнғирот» деҳқон-фермер хўжаликлари уюшмаси деҳқонлари ғаллачиликни давр талаблари даражасида ривожлантириш учун илғорлар тажрибаси, фан ютуқларидан унумли фойдаланишмоқда. Чўл шароитида неъмат етиштиришнинг ўзи бўлмайди. Айниқса, ёз ойларида бир томчи сув гавҳарга тенг. Шундай шароитда ғалладан юқори ҳосил етиштириш мумкинлигини исботлаш жуда муҳим эди. Бу вазифани Ҳайдар Ўтанов бошлиқ бригада ҳам зиммасига олди.

Омилкорлар мутахассислар, тажрибакорлар билан бафуржа фикрлашдилар. Ниятни яхши қилиб энг серҳосил майдонлар ажратилди. Октябрь ойида буғдойнинг «Добрий», «Санзор» навлари экилди. Барча бир ёқадан бош чиқариб ойлар мобайнида экин парваришлади. Пировард натижада ҳар қачонгидан баракали ҳосил етиштирилди. Ўрим-йиғимда юксак суръат ва сифат таъминланди. Ҳайдар Ўтанов бошлиқ жамоа ҳосилдорликни гектарига 52 центнерга етказиб, сўзининг устидан чиқди.

Хўжаликда ғалладан бўшаган майдонларга экилган такрорий экинлар парвариши бошлаб юборилди.

ҲАММА ШУНДАЙ ИШЛАСА

Бу йил Наманган тумани деҳқонлари меҳнат беллашувида карвонбошилик қиляптилар. Бебаҳо бойлик — бошоқли дон ҳосилини тез ва соз йиғиштириб олиш юзасидан белгиланган тадбирлар изчил амалга ошириляпти. Меҳнатни ташкил этиш ва рағбатлантиришнинг синалган омилларидан унумли фойдаланилди. Аксарият хўжаликларнинг раҳбарлари ўрим-йиғим илғорларини рағбатлантиришга алоҳида эътибор бердилар. Маданий-маиший тадбирлар ҳам кўнгилдагидек ташкил этилган.

Асосий эътибор комбайнларнинг унумли ишлашига қаратилди. Инсон ўз ишидан қаноат ҳосил қилса, тирикчилиги яхши ўтиб турса, жўшиб меҳнат қилади. Қ. Солиев номли корпорация пудратчиси Лутфулло Қобулов ҳам меҳрибонликка жавобан зарбдор меҳнат билан жавоб берди. Тажрибали пудратчи ҳар гектар ердан 70 центнердан дон ҳосили олишга эришди.

«Ўзбекистон» жамоа хўжалигида Аъзамжон Худойбердиев номи алоҳида ҳурмат билан тилга олинмоқда. Боиси у ҳам мавсумнинг чинакам қаҳрамонларидан бири бўлди. Ташаббускор деҳқон гектаридан қарийб 60 центнердан ғалла топширди. Тумандаги «Туркистон» жамоа хўжалигининг Шерали Раззоқов бошлиқ жамоаси ҳам ўз натижалари билан барчани хушнуд этди. Ўзбекистон мустақиллигининг олти йиллиги шарафига муносиб меҳнат совғаси ҳозирлаётганлар сафи кенгайиб бораяпти.

Бу отахон ерга сара уруғ сочганда бир қувонган бўлса, майсалар дуркун ривожланиб, ғуж-ғуж бошоқ тортганда — деҳқончилик баракасидан яна олам-олам шодлангани бежиз эмас. Пиру бадавлат бободеҳқоннинг бугунги кундаги қувончи тағин-да чексиз. Абдулла ота Дадабоев ўз жамоаси билан 3 гектар ерда ғалла парваришлаб, жами 15 тоннадан ошириб хирмон уйди. Ҳосилдорлик айни чоғда гектарига 50 центнердан ошди.

Донгдор деҳқон Абдулла ота Дадабоев (суратда)нинг Наманган туманидаги «Шербулоқ» жамоа хўжалигида обрў-эътибори баланд.

П.АКБАРОВ олган сурат.

Ҳа, мамлакатимизда ғалла мустақиллигига эришиш йўлида катта тадбирлар амалга оширилмоқда. Азамат деҳқонларимиз беғоят улуғ ишга дахлдорликларини, ғалла бу сиёсат эканлигини қалбдан ҳис қилмоқдалар. Аҳир, ўз донимиз ширин нонимиз деб бекорга айтишмайди. Буни қалбдан англаган ўрим-йиғим иштирокчилари дақиқалар қадрига етишмоқда. Ноз-неъмат бунёдкорининг ҳақиқий мададкори — «Кейс»лар хирмонга барака киритмоқда. Шубҳасиз, мафтункор ғаллазорларда омилкорлик, ташаббускорлик кўрсатаётганлар элим, юртим деб ёниб, жўшиб меҳнат қилишнинг асл намунасини амалда кўрсатишмоқда. Уйқусиз тунлар, заҳматли саъй-ҳаракатлар эвазига қўлга киритилган юксак муваффақиятлар Ўзбекистон мустақиллигининг олти йиллик тўйига энг муносиб совғадир!

Мирғиёс ҚАЮМОВ.

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг олти йиллиги шарафига

МЕҲНАТ ЗАВҚИ

Тонг отди. Улкан тоғлар ортидан заррин нурларини таратиб қуёш жамол кўрсатди. Кенг ғаллазорларда яна комбайнларнинг гувиллаши эшитилди. Урим-йиғим мавсумининг навбатдаги куни ҳам қизғин бошланди. Сурхондарё вилояти қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари Собиржон Саъдуллаев катта йўлнинг Жарқўрғонга тегишли ҳудудида ғалла ўраётганлар яқинида машинасини тўхтатди.

— Ҳорманглар!

— Ҳосил баракаси чарчашга йўл бермаяпти. Ишлаганимиз сари кучимизга куч қўшилаяпти-жавоб берди биринчи комбайнни бошқараётган йигит. — Давлат буюртмасини бажардик, эндиги ният иккинчи довондан ўтиш.

Бошқарма бошлиғининг биринчи ўринбосари уларнинг ишига муваффақият тилаб йўлида давом этди. Дарҳақиқат, бугун Сурхондарёда меҳнат завқи ўзгача. Энг азиз неъмат ғаллани тез ва соз ўриб-янчиб олиш учун жами имкониятлар ишга солинган. Соат сайин тумандан хушхабарлар келиб турибди. Гектаридан 40-50 центнер ва ундан ошириб ҳосил олаётган жамоалар сафи кенгаймоқда.

Дала фидойиларига яратилган шарт-шароит мавсумнинг бир меъёрда ўтишини таъминлаётир. Таъмирчилар кечаю кундуз тиним билишмайди. Ҳар бир техника доимий назоратда. Моҳир комбайнчиларнинг ғайрати туфайли ҳозиргача 96 минг гектар суғориладиган ердаги ҳосилнинг 80 минг гектарга яқини ўриб олинди. Ўртача ҳосилдорлик 36,5 центнерни ташкил этаяпти.

— Истиқлолимизнинг олти йиллик тўйига мўл ғалла тортиқ этиш ниятидамиз, — дейди Собиржон ака. Уз донига эга юрт-бадавлатдир, дейишади кексалар. Тилагимиз, ризқимиз зиёда бўлаверсин!

Вилоятда биринчи бўлиб бойсунлик ғаллакорлар ғалаба нашидасини суришди. Кетма кет Узун, Бандихон, Сариосиё туманлари деҳқонлари зафар қучишди. Жамоалар орасида эса Ангор туманидаги «Занг» хўжалиги ғаллакорлари меҳнат баҳсида барчага намуна бўлишди.

Сулаймон Қобилов раҳбарлик қилаётган Жарқўрғон туманидаги «Оқ тепа» жамоа хўжалиги деҳқонлари вилоятда биринчилар қатори давлат буюртмасини қойиллатишди. Кўплаб ижарачи ва бригадалар юқори ҳосил олиб хўжалик муваффақиятига муносиб ҳисса қўшишди.

Донимиз-давлатимиз. Буни дилдан ҳис этган сурхондарёлик дала заҳматкашлари суръатни бўшаштирмай 20 минг тоннадан зиёд ғалла хирмонини бунёд этишга астойдил бел боғлашган. Айни кунларда 502 та комбайн, 56 та «Кейс» юксак унум билан ишлатилмоқда.

Р.АБДУЛХАЕВ.

ХОВОС ҒАЛЛАЗОРЛАРИДА

Ғалла ўрим—йиғими мавсуми бошландики, ҳеч кимда тиним йўқ. Бугун ҳам туман ҳокимининг биринчи ўринбосари Абдумавлон Ибодуллаев тунни хизмат кабинетида ўтказди.

Тўғри, уч соатлар чамаси диванда мизғиб олди. Эрталаб соат бешларда комбайнларнинг қандай ишлаётганликларини билиш учун хўжаликларга кетди. Бориб комбайнчиларнинг аҳволи, техниканинг қандай фаолият кўрсатаётганлиги ва юзага келган камчиликлар билан қизиқди.

Биз туман ҳокимининг биринчи муовини билан эрталаб соат 12 ларда хизмат кабинетида учрашдик. Урим мавсумининг қандай бораётганлиги билан қизиққанлигимизни кўриб, у киши шундай деди:

— «Фарҳод» ширкатлар уюшмасида иш қизғин бормоқда. Унумдорлик ҳар куни ошиб боряпти. Азаматлар бугун—эрта давлат буюртмасини бажаришади. Умуман, туманда ўрим яхши кетяпти. Режада белгиланган дон албатта олинади. Мавсумни қисқа муддатда муваффақиятли ўтказиш, исрофгарчиликка йўл қўймаслик учун барча чора—тадбирлар кўрилган. Шу боис иш бир маромда бормоқда. Мавжуд техникадан имкони борича унумли фойдаланишга ҳаракат қилинмоқда.

«Фарҳод» ширкатлар уюшмасида бўлдик. Ғаллазорларда комбайнлар шитоб билан ишламоқда. Узоқдан комбайнлар гўё денгизда сузиб юрганга ўхшайди. Мавжуд 1032 гектар майдоннинг деярли 950 гектари ўриб бўлинган.

Давлат топшириғи 1900 тонна белгиланган. Шу кунгача азаматлар давлат омборларига 1850 тонна дон топширишга муваффақ бўлдилар.

Далаларда бешта комбайн ишламоқда. Иш икки сменада ташкил қилинган. Ҳар бир комбайнга икки киши бириктилган. Унумдорлик кундан—кунга ошиб боряпти. Кўзибой Муҳаммадиев, Николай Прусских, Йўлдош Аданов ва Эргаш Бойзоқов каби механизаторлар пешқадамлик қилишяпти. Мавсум қатнашчиларига барча шарт—шароит яратилган. Далада икки марта иссиқ овқат ташкил қилинган. Хўжалик раҳбарлари ўрим иштирокчиларининг унумли меҳнат қилиши ва мароқли дам олишидан ҳар куни хабар олиб туришибди. Комбайнчилар ҳар томонлама моддий рағбатлантирилиб турибди.

— Бугун—эрта ўрим якунланади, — дейди ширкатлар уюшмаси раҳбари Алишер Жумаев. — Мавсум ниҳоятда уюшқоқлик билан ўтаяпти. Ҳосил чўғи ёмон эмас. Давлат буюртмаси албатта уддаланади. Натижа бундан бирмунча яхши бўлиши кутилган эди. Лекин апрель ойининг охирларида бўлиб ўтган кучли довул кўпгина пайкалларни пайҳон қилиб кетди. Натижада буғдойлар етиб қолиб, умуман ривожланишдан тўхтади.

«Ховос» ширкатлар уюшмаси туман марказидан 50 чақирим узоқликда жойлашган. Хўжалик ҳудуди адирлик ва тоғ ён бағирларида бўлиб, асосан лалми майдонларда деҳқончилик қилинади.

Ўтган икки йил жамоа аъзолари учун яхши келмади. Боиси қурғоқчилик бўлди. Айниқса, бултур намгарчилик бўлмади ҳисоб. Шу боис уруғлик сепилган майдонларнинг маълум қисми ўриб олинди, холос.

Жорий йил ширкатлар уюшмаси учун ниҳоятда қулай келди. Ғалла ҳам яхши ривожланди. Хўжаликдаги ғаллакорлар, мутахассислар, раҳбарлар билан суҳбатлашганимизда улар кўзланган натижа албатта бўлишини айтишди. Уюшма аъзолари 10.800 гектар майдонда мўл ҳосил етиштиришди. Ўрим—йиғим мавсумига пухта тайёргарлик кўрилганлиги боис қизғин давом этмоқда.

Биз уюшма раҳбари Сулаймонқул Хидировни хўжаликдаги ғалла штабида учратдик. Атрофи ғаллазор билан ўралган бу бино чамаси дала шийпони вазифасини ўтаса керак. Шийпон олдидаги катта майдонда комбайнлар шитоб билан ишламоқда. Уларнинг сони 20 дан ошиқ. Бу ерда ўримнинг бошланганига энди 3-4 кун бўлди, холос. Боиси, хўжалик ҳудуди тоғга яқин бўлганлиги сабабли ҳаво бироз салқин бўлиб, бошқа жойларга нисбатан бу ерда ғалла бироз кеч пишади.

Лекин уюшма комбайнлари ўримга киришганига анча бўлди. Улар туманнинг пастги қисмидаги хўжаликларга ёрдамга боришди. Эндиликда комбайнлар уюшмага қайтарилмоқда.

— Иш унуми ортиб бормоқда, — дейди ширкатлар уюшмаси раиси Сулаймонқул Хидиров. — Мавсумга киришилган дастлабки кунда 25 тонна ғалла давлат омборларига юборилганди. Кундан—кунга бу рақам ошиб боряпти. Ҳар гектар лалми ердан беш центнердан ҳосил олиш режалаштирилган. Лекин ҳосилдорлик 6-6,5 центнердан чиқмоқда. Хўжаликда 37 та комбайн бор. Агар улардан унумли фойдаланилса ва бошқа хўжаликлар ҳам техникадан бизга ёрдам берса шу ойнинг охиригача мавсумни тамомлаймиз. Бунинг учун барча шарт—шароит бор.

Уюшма ғаллазорларида иш қизғин. Иш икки сменада ташкил қилинган. Уриб—янчилган дон пешма—пеш омборларга жўнатилмоқда. Бунинг учун техника етарли. Ёнғин чиқмаслигини таъминлаш учун ҳам машиналар ҳар бир пайкалда бор.

Комбайнчиларга етарлича шарт—шароит яратилган. Улар даланинг ўзида овқатланиб, дам олишяпти. Комбайнчилардан Жўрақул Хўжаев, Комилжон Бегимқулов, Каримқул Исаев, Жумақул Юнусов, Алишер Файзиқулов, Ғойибназар Шоназаров, Ҳусниддин Абдураҳмоновлар ҳамкасбларига ўрнак бўлишмоқда.

— Мавсум муваффақиятли ўтиши учун барча чора—тадбирлар кўрилган, — дейди ҳамроҳимиз — туман ҳокимининг биринчи муовини Абдумавлон Ибодуллаев. — Шу боис ўрим—йиғим қизғин давом этиб, унумдорлик ошиб бормоқда. Асосий эътибор етиштирилган ҳосилни нест—нобуд қилмасдан йиғиштириб олиб, ўрим—йиғимни имкони борича тезроқ тамомлашга қаратилган.

Ҳақиқатан туман ғаллазорларида иш қизғин бормоқда. Саранжомланган ғалла пешма—пеш давлат омборларига ташиб кетиляпти. Етиштирилган ҳосилнинг чўғи, далалардаги фидокорона меҳнат, давлат режасининг бажарилишидан далолат бериб турибди. Биз Ховос тумани далаларини тарк этар эканмиз, ғаллакорларнинг ишига унум, ўзларига сиҳат—саломатлик тиладик.

Ҳ.КАРИМОВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

ТОЗА СУВ — САЛОМАТЛИК МАНБАИ

Қишлоқ инфраструктураси: истиқбол дастури ҳаракатда

Халқимиз сувни ҳаёт манбаи деб бекорга айтмаган. Қуриб қовжирай бошлаган ўсимликка сув берсангиз жони киради, қайта кўкариб яшнайди. Жонивору жонзотлар ҳам сув билан тирик. Ўтмишдошларимиз сувни муқаддас билганлар, булғаш тугул, унга тупуриш азим гуноҳ, чанқаган кишига сув бериш савоб ҳисобланган. Сувчи миробларни ҳурматлаб, бошга кўтарганлар. Оби ҳаёт аҳамияти ҳақидаги ҳаммага маълум ушбу гапларни такрорлашимиз боиси табиатнинг қудрати мужассам бўлган бу мўъжиза — сувни хўрлашгача бориб етдик, қадрламай қўйдик, сувга нисбатан ўта исрофгармиз. Уни тежаш лозимлигини ҳаёлимизга ҳам келтирмаймиз. Сўзда сувни эъзозга лойиқ эканини эътироф этамизу, амалда бунинг тескарисини қиламиз. Сув ҳақидаги фикрларимизни, сувдан фойдаланишда муносабатимизни тубдан ўзгартириш вақти етмадимикан! Қишлоқ аҳлини ичимлик сув билан таъминлаш нечоғли серхаражат, машаққатли иш эканини, бу борада анча муаммолар тўпланиб қолганини «Ўзқишлоқхўжаликичимликсувтаъминот» ишлаб чиқариш уюшмасининг раиси Ҳикмат Норхўжаевич Шамсиев билан бўлиб ўтган суҳбатдан ҳам билиб олса бўлади.

Соғлиғимиз посбонлари деганда кимларни тушунасиз? деб сўрасангиз, одамлар «шифокорларни-да» деб жавоб қилишади. Бу ҳаққоний гап, тиббиёт ходимлари хизматини эътироф этган ҳолда таъкидлаш жоизки, ичимлик сув билан таъминловчилар вазифаси уларникидан кам аҳамиятли эмас. Айрим қишлоқларимизда ариқлардан оқиб турган сув ичиш у ёқда турсин, қўл ювишга ҳам ярамайди. Бу ерга бир кун ичимлик суви етказиб бериш кандa бўлса, аҳвол эпидемиянинг тарқалишига бориб етади. Юқумли касалликлар асосан ярoқсиз сувни истеъмол қилишдан келиб чиқади.

Таъкидламоқчимизки, ичимлик суви билан аҳолини таъминлаш жиддий масъулиятдир. Қишлоқдаги истеъмолчиларга узатилажак сув қайта ишлаш жараёнидан ўтади, лабораторияларда таҳлил қилиниб, 32 та кимёвий кўрсаткичлар бўйича текширилади. Таркибида зарарли моддалар, микроблар борйўқлиги, миқдори аниқланади, гидрохлор аралаштирилиб, зарарсизлантирилади. Жаҳон стандарти талабларига жавоб бериши кафолантангач, сўнгра истеъмолчиларга тақдим этилади. Ишлов ҳолатлари, лаборатория натижалари махсус журналларда қайд этилади. Сув хавзалари, сув тақсимлаш иншоотлари эса милиция назорати остида қаттиқ қўриқланади. Таъминотчилар шу алпозда қизғин меҳнат қилиб мунтазам ҳар суткада 1 миллион кубометр ҳажмдаги ичимлик сувини қишлоқ аҳлига етказиб беради. Ҳовлимизда, уйимизда исталган соатда кран жўмрагини бурасак тоза сув шариллаб оқа бошлайди. Ана шу тиниқ сув замирида хизмат гуруҳи ходимларининг улкан меҳнатлари мужассамдир. Қишлоқ кўчаларида, хонадонларда сув оқиб ётган водопровод жўмрагини беркитиб қўйишга эринамиз.

Яшаш учун зарурликда ҳаводан сўнг иккинчи ўринда турадиган оби ҳаёт билан қишлоқ аҳлини тўлиқ таъминэтишга Ўзбекистон раҳбарияти катта эътибор бераяпти. Хусусан мустақиллик мақомига эришилгач, қишлоқ билан шаҳар ўртасидаги тафовутни бартараф этишни, дала маҳсулоти етиштирувчиларнинг турмуш тарзини яхшилаш, хонадонларни табиий газ ва ичимлик водопровод суви билан таъмин этишни кўзда тутувчи муҳим қарорлар қабул қилинди. Натижада мустақилликнинг дастлабки йилларида 11 минг километр масофага водопровод тармоқлари барпо этилиб, катта ҳажмдаги ишлар бажарилди. Биргина 1996 йилда водопровод тармоқлари 5,5 бараварга, сув тўплаш-тақсимлаш иншоотларининг қуввати 2,1 бараварга ошди. Бугун қишлоқ аҳолисининг 62 фоизи марказлашган тоза ичимлик сув таъминоти хизматидан баҳраманд. Қишлоқ аҳолисига тоза ичимлик сувининг 55 фоизи қувурлар орқали етказиб берилмоқда. Шу кунгача истеъмолчилардан сув сифатига шикоят тушган эмас.

Қишлоқда давом этаётган ўзгаришлар ичимлик суви ҳажмига, сифатига бўлган талабни кескин ошириб юборди. Хусусан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «2000 йилгача бўлган даврда Ўзбекистон Республикаси қишлоқ инфраструктурасини ривожлантириш тўғрисида»ги қарори муносабати билан далага пайваста корхоналарни маиший хизмат тармоқларини барпо этиш жадаллашди. Илгарилари туман марказларида қишлоқда сув таъминотини тўлиқ йўлга қўйиш, водопровод ва канализация тармоқлари билан бутлаш ишларини асосан Ўзбекистон коммунал-хўжалик ҳамда қишлоқ ва сув хўжалиги вазирликлари, «Оби ҳаёт» инвестицион акционерлик компанияси олиб борган. Қишлоқни юксалтириш йўлида обод, кўркам иморатлар кўплаб қурила бошлагани сари «Узқишлоқичимликсувтаъминот» ассоциацияси жамоасининг юмуш ва ташвишлари ҳам ортиб бормоқда. 2000 йилга келиб марказлашган ичимлик сув таъминоти қишлоқ аҳлининг 70 фоизини қамраб олади. Ёки 10,88 минг километр узунликда сув қувурлари барпо этилади. Йилдан йилга ортиб бораётган минглаб километр масофадаги водопровод тармоқлари, минглаб қудуқлар, юзлаб сув ҳавзалари фаолияти бир маромда бўлишини таъминлаш мураккаблашиб бормоқда.

Шу кеча-кундузда агросаноат мажмуи ходимлари хизматида бўлган водопровод тармоқлари ва сув тўплаш-тақсимлаш иншоотлари қандай ҳолатда? Бу саволга уюшма раиси Х. Шамсиев «Талабга тўла жавоб бермайди» деб жавоб қилди. Хизматда бўлган мавжуд воситаларнинг техника ва санитария ҳолатини, ишчанлик қобилиятини сақлаб туриш учун вилоятларда фаолият кўрсатаётган трестлар амалга ошираётган ишлар кўлами етарли эмас. 30 минг километр ҳажмдаги водопровод тармоқларидан 8 минг километрга яқини, 12630 та сув тўплаш ва тақсимлаш иншоотларидан 26 фоизи, 37 мингта тик қудуқлардан 35 фоизи яроқсиз ҳолга келган, улар тўлиқ тузатишга муҳтождир. 1996 йилда 125,4 миллион сўмлик тўлиқ таъмирлаш ишлари бажарилди.

Маълум бўлишича, уюшманинг молиявий аҳволи ночор. 1996 йилда рентабеллик 12,8 фоизни ташкил қилди. 86,6 миллион сўм фойда кўрилди. Ускуналар сотиб олишга, техника воситаларини жорий таъмир этишга эса 200 миллион сўмдан кўпроқ маблағ сарфланди.

Нега жамоа ўз харажатларини ўзи қоплолмаяпти? Ичимлик сувини истеъмол қилувчилар сув ҳақини ўз вақтида тўлай олмаётганликлари асосий сабабдир. Истеъмолчиларга етказиб берилаётган ичимлик суви, у дарёдан, хоҳ сув омборидан, ёки қудуқдан олинмасин, насос агрегатлари ёрдамида амалга оширилади. Насослар эса электр қувватидан ҳаракатга келади. Энди Туямўйин сув омборидан Қорақалпоғистон қишлоқларига ичимлик суви етказиб бериш қанчага тушишини ҳисоблайверинг. Бир кубометр сувни истеъмочиларга етказиб бериш камида 5 сўмга тушади. Айрим вилоятларда бу рақам 30 сўмга бориб етади. Баъзилар табиатнинг инъоми бўлган сувни пуллашаяпти деб ўйлаши мумкин. Қолаверса, сув қайси манбадан олинган бўлса ҳам, албатта у қайта ишланади. Масалан, ичимлик сувини зарарсизлантириш учун қўшиладиган хлор, аччиқтош ва ҳокозолар Россиядан келтирилади. Занглаб илма-тешик даражасига бориб етган сув қувурларини алмаштириш, асбоб-ускуналарни янгилаш учун ҳам пул керак. Бу харажатларнинг ҳаммаси сув таннархини қимматлаштиради.

Шаҳарларда ичимлик сувдан кўрилган зарарни йирик саноат корхоналари кўтаради. Қишлоқда бунақа бой корхоналар энди пайдо бўла бошлайди.

Мамлакатимиз ифтихори, қудратини мужассамлаштирган қишлоқларимизни тоза ичимлик суви билан таъмин қилиб келаётган «Узқишлоқичимликсувтаъминот» уюмшмаси жамоасидан ҳол-аҳвол сўраб турсак, улар фикрини тингласак, чакки бўлмасди. Биз жамоанинг ўз ишига меҳр қўйган мутахассислар билан суҳбатлашиб, ажойиб таклифларни тинглаб, шундай хулосага келдик. Масалан соҳага кўп йиллар меҳнати сингган ходимлардан бири Галина Шилловская бундай деди: «Ҳа деган сўз туяга мадор», деган донолар. Бизга ҳам «Ҳа» деб турадиган ҳомий топилсайди ишимиз гуркираб, бундан фақат қишлоқ манфаат кўрган буларди...

Бизнингча бу масаланинг ечимини топса бўлади. Юртимизда хайрли ишларга бели боғлиқ тадбиркорлар исталганча топилади. Яқинда шундайлардан бири серфарзанд оилаларга уй-жойлар қуриб берганини, бошқа ёрдамлар кўрсаттани ҳақида матбуотда ўқидик. Йирик масжит ва муассасалар қураётган кишилар топилади. Бундай саҳий кишилар сони кун сайин кўпаяпти. Ёки Экосан халқаро жамғармаси ҳам қишлоқларда мактаб, клуб сингари маърифиймаданий бинолар қуриб бераяпти. Зеро қишлоқ халқи қад ростлашига ёрдам кўрсатишга ҳаммамиз тилакдошмиз. Экосан халқаро жамғармаси «Узқишлоқичимликсувтаъминот» республика ишлаб чиқариш уюшмасини оталиққа олса, ҳомийлик кўрсатса, нур устига аъло нур буларди. Қолаверса биз нафас олаётган ҳаво, биз истъмол қиладиган оби ҳаёт ҳамда озиқ-овқат маҳсулотларининг экологик жиҳатдан мусаффо, тоза бўлишига эришиш ҳаммамизнинг, жумладан Экосан халқаро жамғармасининг бош мақсадларидан биридир.

Бахром ҚАҲҲОРОВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

ТОМОРҚАДАН ЮЗ ЭЛЛИК МИНГ ДАРОМАД

Шуниси таҳсинга сазоворки, мустақилликка эришилгач, мамлакатимизда етишиб чиқаётган тадбиркор кишилар қадрига етилмоқда. Юртбошимизнинг аҳолини шахсий уй-жой ҳамда томорқа билан таъминлаш ҳақидаги тадбирлари ва кейинги йилларда деҳқон хўжаликлари фаолиятини кучайтиришга қаратилган фармонлари фикримиз исботидир. Бу ҳужжатлар ички бозорни қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан сероб қилишга хизмат қиляпти. Президент И. Каримовнинг «Шахсий ёрдамчи ва деҳқон хўжаликларини давлат йўли билан қўллаб-қувватлаш ҳамда мамлакатни озиқ-овқат билан таъминлашда уларнинг ролини кучайтириш борасидаги чора-тадбирлар тўғрисида»ги фармонига мувофиқ бу борадаги ишлар янада кучайтирилмоқда. Мухбиримиз Наманган вилоят шахсий ёрдамчи хўжаликлар эгалари иттифоқи раиси Абдуғаппор Холмирзаев билан шу мавзуда суҳбатлашди.

— Ер ҳаммамизни боқади, кийинтиради, унга қанча меҳр-ихлос қуйсак, авайласак у очилдастурхон янглиғ нозу неъматларини бизга қайтараверади. Бунга ўзимнинг туман, хўжалик вилоят миқёсидаги кўп йиллик фаолиятимда ишонч ҳосил қилганман. Вилоятимизда, туманларда қайси жойда кишилар астойдил пешона тери тўкиб ишласа, ўша ерда кўзланган мақсадга эришилаётганини биламан.

Тажриба бир бойлик, оммалашса минг бойлик

Тан олиш керак, қишлоқларда ҳам, шаҳарларда ҳам одамлар ерга яхши муносабатда бўлишмаяпти. Очиғини гапирганда дангаса бўлиб қолдик, маъмурий буйруқбозлик одамларимизни қон-қонига сингиб кетган. Баъзи кишилар раҳбар келиб буюрсагина ишлайдиган ҳолатга тушганлар. Бугунги бозор иқтисодиёти шароитга улар тез кўника олишмаяпти. Илгари томорқасида маҳсулот етиштириб, бозорга олиб бориб сотганлар баъзан қувғин қилинган. Қўшимча даромад олишларини чайқовчиликка йўйганлар. Эркин фаолият юргизиш секин бўлсада кишилар онгида ўзгариш ясамоқда. Масалан, Наманган туманида Хонобод, Хўжақишлоқ, Тепақўрғон каби аҳоли истиқоматгоҳлари бор. Бу жойда яшаётганлар томорқасига бир йилда 3-4 хил экин экиб, баракали ҳосил олишади.

Яқинда Наманган тумани ҳокими Рустамжон Исматуллаев билан учрашиб қолдим. У билан фикрлашгач, шахсий томорқа эгалари илғор тажрибасини оммалаштиришга келишдик. Тажриба ўрганувчилар 3-4 марта ҳосил олаётган Хонободлик омилкорлар қишлоғида тўпландилар. Томорқа дарғалари Хайитали Тожибоев, Аҳмаджон Охунов, Самижон Бойхоновлар ўз тажрибасини ўртоқлашдилар. Уларнинг бири нафақахўр, яна бири ўқитувчи, бошқаси шифокор. Бўш пайтларида бола-чақалари билан томорқада ишлашади. Ҳайитали Тожибоевнинг ҳовлисига кирсангиз димоғингизга ёзин-қишин турли хил кўкатлар, райҳон, чиннигул, атиргулларнинг анвойи ҳидлари урилади. Бу хонадон томорқадан фақат қиш фаслининг ўзида 60.000 сўм атрофида даромад олади. Ўқитувчи Аҳмаджон Охунов томорқасида мўъжазгина 4 та иссиқхона бор. Бу ердан йил давомида ёз маҳсулотлари аримайди. Ёки Абдурашид Абдуллаевни олайлик. У жамоа хўжалигида 30 йил механизаторлик қилди. Ҳозир нафақада бўлсаларда, оиладаги 13 нафар кишини жамлаб, 14 сотихлик томорқасидан унумли фойдаланаяпти. Уғиллари, келинлари, набиралари билан ҳамжиҳатликда йилига 150 минг сўмдан даромад олишаяпти. Самижон Бойхонов эса гул, помидор, қулупнай етиштиришнинг ҳадисини олганлардан. Бу отахон хонободлик томорқачилар ичида мева, сабзавот, кўкат ҳамда анвойи гуллар етиштириб халққа тортиқ қилишда танилган.

Туманда ўтказилган бу ўзига хос анжуманда қўшни район қишлоқларидан келган омилкор томорқачилар, хўжаликларнинг раҳбарлари ҳам ўзларининг фикр-тажрибалари билан ўртоқлашдилар. Мингбулоқлик Набижон Эсонов, Валижон Холиқов, Уйчи туманидан Эргашбой Тиллабоев, Садриддин Ғойибов, чортоқлик Аҳмаджон Болтабоев, Қурбонбой Холбоевлар ҳам касбкорларидан қатъий назар ерга меҳр қўйиб, томорқадан мўл ҳосил олиб, яхши яшашга эришаётгани ҳақида сўзлаб бердилар.

Аҳолига берилган томорқалардан фойдаланишни ҳам назоратдан ўтказаяпмиз. Ернинг уволига қолаётган, ҳеч нарса экмасдан уни бекор қўяётган кишилардан эса томорқалар тортиб олинаяпти. Юртбошимиз, ҳукуматимиз тадбиркорларига ҳамма шарт-шароитни яратиб бераяпти. Узоқ муддатга мўлжалланган режалар асосида ишларимизни ҳам бошлаб юбордик. Ўтган йили иттифоқ бўйича 41.610 тонна гўшт, 216680 тонна сут, 32 миллион дона тухум, 5140 центнер жун, 53 тонна дон, 24842 тонна картошка, 117 тонналан ортиқ сабзавот, 1000 тонналан зиёд полиз маҳсулотлари, 35000 тонна мева, 10000 тонна узум етиштирилганди. Жорий йил учун тузилган бизнес режа ҳам залворли. Мавжуд 27512 гектар ҳайдаладиган экин майдонлари мавжуд. Имкониятдан келиб чиқиб 25000 тонна гўшт, 111,400 тонна сут, 35 минг тонна картошка, 120 минг тонна сабзавот, 9736 тонна полиз маҳсулотлари ва бошқа кўплаб турдаги қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришга муносиб ҳисса қўшиш учун ўзимизнинг режа, таклиф ва мулоҳазаларни мутасадди ташкилотларга билдирдик. Маълумки, ҳар бир туман етиштирилажак маҳсулотни узоқ-яқинга олиб кетувчи харидор бор. Лекин ҳанузгача у ёки бу туманда томорқада етиштирилаётган маҳсулот сифати тўғрисида ҳақиқий таҳлил йўқ. Демак маҳсулот сифатини яхшилаш кимёвий таркибини аниқлашдаги муаммони ечиш учун ҳар бир туманда жойлашган агрокимёвий лаборатория ходимларини жалб қилиш керак. Етиштирувчиларда, тайёрловчиларда, бошқа соҳаларда бўлгани каби томорқачиларга ҳам маблағнинг бир қисмини олдиндан тўласалар нур устига аъло нур бўларди. Пишиқчилик пайтида деҳқон қийналади, ҳатто ўзида транспорт борлари ҳам ёнилғи топа олмайди. Нефть маҳсулотлари сотувчи ташкилотлар ҳам томорқачиларга кўмак берсалар мақсадга мувофиқдир. Шу ўринда тайёрловчилар фаолиятларини яна ҳам кучайтирсалар, маълум қишлоқларда ўзларининг қабул пунктларини очсалар, айни пайтда маҳсулотни олиш учун яшик масаласи ҳам ҳал бўлар эди. Яна бир гап, мева ва сабзавотни қайта ишлайдиган ташкилотлар аҳолидан олган маҳсулотларига вақтида пул тўламаяптилар. Ана шу муаммо ҳам ечимини кутаяпти. Деҳқон бозорлари билан томорқачилар ўртасида мустаҳкам алоқа ўрнатилмаган.. Не-не азоблар билан бозорга олиб келинган маҳсулот ҳар хил учарлар қўлига ўтиб кетяпти. Бизнингча, бозор маъмуриятидагилар қишлоқларга бориб, маҳсулот етиштирувчилар билан шартнома тузсалар, икки томонлама манфаатли бўларди.

Парранда гўшти билан тухум етиштиришни кўпайтиришнинг йўли — бу соҳага амалий ёрдам беришда деб ўйлаймиз. Давлат йўли билан хонадонлар эҳтиёжига қараб жўжа тарқатилса, уларга молиявий ёрдам берилса, тез самара келтиради. Буларнинг ҳаммаси ички бозорларимизни тўлдириш, айни пайтда инсон манфаатлари йўлида кишиларнинг яхши яшаб, фаровон турмуш кечиришларига замин яратади.

Суҳбатдош Абдунаби ҚОРАБОЕВ, «Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

Қибрай туманидаги «Искандар» бўрдоқичилик жамоа корхонасининг нуфузи кун сайин ортиб бораяпти. Бунда моҳир механизатор Бекзод Шоҳбозовнинг (суратда) ҳам муносиб хиссаси бор.

Н.МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

БЕШРАБОТЛИКЛАР ҚУВОНЧИ

Навбаҳор тумани маркази Бешрабод қўрғонига Дамхўжа қувури орқали сув келди. Бу ерда бешта сув узатиш насоси ўрнатилди, ҳар бирида 2,5 минг кубометр сув тўпланадиган иккита ҳовуз қурилди, саккиз километрли водопровод тармоғи фойдаланишга топширилди. Республика мустақиллигининг 6 йиллиги байрамигача Бешработ қўрғонининг барча аҳолиси водопровод сувидан баҳраманд бўлади.

ЁШ УСТАЛАР ЛИЦЕЙИ

Наманган вилояти ҳокимлиги республика бадиий академиясининг бевосита қўллаб-қувватлашига таяниб, тасвирий ва амалий санъат лицейини ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилди.

Лицейда ўқиш учун танлов асосида санатнинг хилма-хил турларига — рангтасвир, графика, лок миниатюраси, ҳайкалтарошликка мойил бўлган ёш истеъдодлар 11 ёшдан саралаб олинади. Лицей ўқувчиларига ёғоч ва ганч ўймакорлиги, кулолчилик каби қадимий халқ ҳунарларини ўргатишга алоҳида этибор бериш кўзда тутилмоқда.

Вилоятнинг барча туманларидан 200 дан ортиқ истедодли ўқувчилар таълим оладиган лицей учун Учқўрғон шаҳри танлаб олинди. «Учқўрғондонмаҳсулот» акционерлик жамияти янги ўқув юртининг асосий ҳомийларидан бири бўлди, у лицей учун янги бино ажратиб берди.

Н.ХЎЖАЕВА, ЎзА мухбири.

МИНЕРАЛ ЎҒИТЛАР ҚАЁҚҚА КЕТМОҚДА?

Минерал ўғитсиз деҳқончиликни тасаввур қилиш қийин. Айниқса ғўзаларга у бағоят зарур. Боз устига ўғит нархи қимматлашиб деҳқонни ўта омилкорлик, тежамкорлик билан иш юритишга ундади. Бахтга қарши баъзи вилоят ва туманларда минерал ўғитларни турли йўллар билан ташқарига олиб чиқиб кетишга уринилмоқда.

Республика божхона бошқармаси ходимларининг ҳикоя қилишларича бундай нохуш воқеалар такрорланиб турибди. Масалан, июнь ойининг жазирама кунларидан бирида Жарқўрғон туманининг айланма йўллари бўйлаб қўшни Тожикистон томон прицепли машина борарди. Негадир ҳайдовчи эгри-бугри йўллардан юришни афзал кўрди. Бу ерда жойлашган 12 пост ходимлари буни хушёрлик билан сезиб, Ўзбекистон фуқароси Абдуаҳад Тошбоевни сўроққа тутишди. Юк машинаси кўздан кечирилганда ҳам ма нарса равшан бўлди: автоприцепда 2925 килограмм корбомид ва 2700 килограмм азот ўғити борлиги аниқланди.

Божхона хизмати

Бир неча кун аввал мазкур божхона пости ва ички ишлар ходимлари томонидан Тожикистон томон бораётган катта юк машинаси тўхтатилди. Тожикистон фуқароси Рўзиқул Мусаев ўзини устамонлик билан тутарди. У нима қилиб бўлса-да, сувдан қуруқ чиқишга ҳаракат қилди. Бироқ у 12.250 литр дизель ёнилғисини ноқонуний йўл билан олиб чиқиб кетаётганлиги сабаблари сўралганда у нима деярини билмай қолди...

Сариосиё станциясидаги 3-темирйўл пости ходимлари ниҳоятда тажрибали эканликларини амалда исботлашди. Улар Тожикистон фуқароси Х. Абдураҳимова томонидан республикамиздан қинғир йўллар билан 2850 килограмм селитра олиб чиқиб кетилаётганлигини фош этдилар.

Шундай кишилар борки, бамисоли илоннинг ёғини ялаганми улар, дейсиз. Қаранг, Зангиота туманида истиқомат қилувчи Рихсибой Эгамтоев 3 тонна пиёз остига 3 тонна селитрани пишиқ-пухта қилиб яширган экан. Найранг ўтмади. Айбдорлар шармандаю шармисор бўлишди.

Фарҳод РАСУЛОВ, Республика давлат солиқ қўмитаси ходими.

«Qishloq hayoti» ko‘ngillarga orom va quvonch tilaydi

Ойнаи жаҳонда

14—20 июль

ДУШАНБА, 14

I

6.30 «Ассалом, Узбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00, 8.30 «Ҳафтанома».
8.30 «Узбектелефильм» намойиш этади: «Мусиқа бустони».
9.00 «Соғлом авлод учун».
9.20 «Буюк ёпилиш». Мультфильм.
9.30 «Сирли сандиқ». Телевизион уйин.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Ҳазинамиз таянчи».
10.35 «Камолот сари». Чиноз Агротадбиркорлик коллежи фаолияти ҳақида.
10.55 Дони Зокиров номидаги халқ чолғу оркестрининг концерти.
11.25 «Бухоро — мурувват шаҳри». Телефильм.
11.35 «Бокира туйғулар». Публицистик кўрсатув.
11.50 Р. Маъдиев, Ф. Олимов. «Девона». Муқимий номидаги Узбек Давлат мусиқий театрининг спектакли.
14.00—14.05 Янгиликлар.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Яшил орол сири». Мультфильм.
18.20 «Умидли дунё». Публицистик кўрсатув.
18.40 Таэквандо. Жаҳон чемпионати.
19.05 «Ислоҳот ва масъулият».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот». (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Биржа ва банк хабарлари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари. «Булоқ кўз очди».
21.20 «Санъат усталари». Узбекистон халқ артисти Тўйчи Орипов.
21.50 «Сиёсат оламида».
22.20 Қўшиқ ва рақслар.
22.40 Телетомошабинларнинг талабларига биноан. «Виждон». Телесериал. 10-серия.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Олам ва одам».
00.20—00.25 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Кундалик.
18.15 Эълонлар.
18.20 «Ерилтош». Мультгуплам.
18.35 «Сув ости дунёси».
19.20 «Спорт қитъаси».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Фолти минораси» меҳмонхонаси». Телесериал.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.10 Кинонигоҳ.
22.00 Кундалик.
22.05 «Бебаҳо лаҳзалар».
22.15 «Спорт қитъаси».
23.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
23.50—24.00 Кундалик.

III

17.15 Янгиликлар.
*
17.20 — 20.30 Россия жамоат телевидениеси.
*
20.30 «Кругозор». Тележурнал.
*
21.00 — 21.30 Россия давлат телевидениеси.
*
21.30 Эълонлар.
20.35 «Канизак Изаура». Телесериал.
22.35 «Лагич». Телефильм.
23.00 — 23.20 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 Кўрсатувлар тартиби.
18.50 «Мультькарусель».
19.05 Эълонлар.
19.10 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.
19.35 «Тасвир».
19.40 «Сўз — сизга».
19.50 «Жаҳон».
20.10 «Ракурс».».
20.40 «Умид».
21.10 «Гўзаллик ва мангулик».
21.30 «Спорт-тайм».
22.00 Эълонлар.
22.05 «Кинематограф» «Тунги талваса». Телесериал.
22.55 — 23.05 «Хайрли тун!»

СЕШАНБА, 15

I

6.30 «Ассалом, Узбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
***
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Олам ва одам».
9.00 Биржа ва банк хабарлари.
9.15 «Виждон». Телесериал. 10-серия.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Мен туғилган тупроқ». Телеочерк.

Ўқув кўрсатувлари:
10.30 «Абитуриент—97» Она тили.
11.00 Инглиз тили.
11.30 Қўшиқ ва рақслар.
11.50 «Асаларибулган экан». Мультфильм.
12.05 «Инсон — ҳаёт гултожи».
12.30 «Чемпион билан учрашув».
12.50 «Самурайлар байроғи». Бадиий фильм. 1-серия.
14.00 Янгиликлар.
14.05—15.15 «Самурайлар байроғи». Бадиий фильм. 2-серия.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Суварак». Мультфильм.
18.20 «Умид учқунлари».
18.40 Олтин мерос. «Ҳунарманд». Тележурнал.
19.00 «Инсон ва қонун». Ҳуқуқий кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Исмлар тарихи».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.10 «Мусиқа ва шеърият».
21.55 «Вазият» Публицистик кўрсатув.
22.10 «Тақдиринг қўлингда». Бадиий фильм.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Япония ҳақида ҳикоялар».
00.15—00.20 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Кундалик.
18.15 Эълонлар.
18.20 «Ерилтош». Мультгуплам.
18.35 «Палитра».
18.50 «Дойче Велле» тақдим этади...»
19.10 «Нафис мажлислар».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Фолти минораси» меҳмонхонаси». Телесериал.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.10 Кинонигоҳ.
22.50 Кундалик...
22.55 «Акс»
23.15 «ТВ плюс...»
23.30 «Спорт қитъаси»
24.00—00.10 Кундалик.

III

17.15 Янгиликлар.
*
6.30 — 8.00, 17.20 — 20.30 Россия жамоат телевидениеси.
*
20.30 «Винни-Пух», «Олтин жўжа», «Қочоқ велосипед». Мультфильмлар.
*
21.00 — 21.30 Россия давлат телевидениеси.
*
21.30 Эълонлар.
21.35 «Цирк майдонига йўл». Бадиий фильм.
22.50 «Чотқол тизмаларида». Телефильм.
23.00—23.20 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 Кўрсатувлар тартиби.
18.50 «Мультькарусель».
19.05 Эълонлар.
19.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.00 «Сен ҳақингда ва сен учун». Ахборот-дам олиш дастури.
20.15 «Солиқ ҳақида сабоқлар».
20.30 «Дорихона эшитади».
21.00 «Долзарб репортаж».
21.30 «Америкага назар».
22.00 Эълонлар.
22.05 «Кинематограф». «Тунги талваса». Телесериал.
22.55 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
23.25—23.35 «Хайрли тун!»

ЧОРШАНБА, 16

I

6.30 «Ассалом, Узбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
***
8.25 «Мусиқа ва шеърият».
9.00 «Япония ҳақида ҳикоялар».
9.20 «Кетмас давлат берсин».
9.50 «Чумчуқвой». Мультфильм.
10.00 Янгиликлар.
10.05 Болалар учун. «Ёзимиз соз ўтмоқда».

Ўқув кўрсатувлари:
10.30 «Абитуриент—97». Физика.
11.00 Янги алифбони ўрганамиз.
11.30 «Фитна». Бадиий фильм.
13.05 «Сайқал». Видеоканал.
14.00 Янгиликлар.
14.05—15.40 В. Гюго. «Қиролнинг дилхуши». Телевизион театр.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Бу ёруғ оламда Ватан биттадур...»
18.25 «Сиҳат-саломатлик».
18.45 «Орзулар қанотида». Ёшлар тележурнали.
19.05 Сиёсий партиялар ва ҳаракатлар: «Маслак ва мақсад».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Автоолам».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
21.20 Телетомошабинларнинг талабларига биноан Алп Жамол. «Тойчоқ» Видеофильм. 1-қисм.
22.05 Эстрада концерти.
22.25 «Билармиз-у, аммо...»
22.45 «Виждон». Телесериал. 11-серия.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Футбол. Узбекистон чемпионати. «Дўстлик» (Тошкент вилояти) — «Трактор» (Тошкент).
00.40—00.45 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Кундалик.
18.15 Эълонлар.
18.20 «Ерилтош». Мультгуплам.
18.35 «Классик куйлар кечаси».
18.55 «Услуб».
19.05 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Фолти минораси» меҳмонхонаси». Телесериал.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Оҳанглар ва эълонлар.
21.10 «Кинонигоҳ».
22.40 Кундалик.
22.45 «Спорт қитъаси».
23.15 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
00.05—00.15 Кундалик.

III

17.15 Янгиликлар.
*
6.30 — 8.00, 17.20 — 20.30 Россия жамоат телевидениеси.
*
20.30 «Шоҳсупа сари йўл». Спорт дастури.
*
21.00 — 21.30 Россия давлат телевидениеси.
*
21.30 «Зоддор отлар», «Ҳунарманд санъати». Телефильмлар.
21.55 Эълонлар.
22.00 «Канизак Изаура». Телесериал.
23.00—23.20 «Ахборот». (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.
19.30 «Чашма».
20.00 «Спорт-лото».
20.10 «Мезон».
20.40 «Азизим».
21.10 «Автосалтанат».
21.20 «Бу ажиб дунё».
21.40 «Ҳуқуқ ва бурч».
22.00 Эълонлар.
22.05 «Кинематограф». «Тунги талваса». Телесериал.
22.55 «Кафолот».
23.25—23.35 «Хайли тун!»

ПАЙШАНБА, 17

I

6.30 «Ассалом, Узбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Узбектелефильм» намойиш этади: «Беназир санъаткор».
8.55 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
9.15 «Виждон». Телесериал. 11-серия.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Қишлоқ ҳақида уйлар». Узбек аёли.

Ўқув кўрсатувлари:
10.30 «Абитуриент-97». Математика.
11.00 «Узбек тилини ўрганамиз».
11.30 «Зўр ўғирбмиз». Бадиий фильм.
12.45 Наманган вилояти «Навбаҳор» ашула ва рақс ансамблининг концерти.
13.15 Алп Жамол. «Тойчоқ». Видеофильм. 1-қисм.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 15.10 Болалар учун фильм. «Олти жаҳонгашта».
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Кувноқлар даврасида».
18.30 Футбол. Узбекистон чемпионати. «Пахтакор» (Тошкент) — «Нефтчи» (Фарғона). «Пахтакор» Марказий уйингоҳидан олиб кўрсатилади. 1-тайм.
19.15 «Ахборот» (рус тилида).
19.30 Футбол. Узбекистон чемпионати. «Пахтакор» (Тошкент) — «Нефтчи» (Фарғона). 2-тайм.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Юзма-юз».
21.20 «Барҳаёт наволар». Узбекистон халқ артисти Комилжон Отаниёзов.
21.50 «Нажот излаб».
22.10 Алп Жамол. «Тойчоқ». Видеофильм. 2-қисм.
22.45 «Дил тароналари». Фильм-концерт.
23.00 «Ёзув столидан репортаж».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Хаёлот уфқлари». Бадиий-публицистик кўрсатув.
00.15 — 00.20 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Мультипанорама».
9.25 «Турфа олам».
9.45 «Туҳфа».
10.05 «Бу мунис лаҳзалар».
10.30 «Соғинч».
10.40 Телесериал.
11.30 «Тақвим».
11.40 «Видео-О».
13.15 — 14.30 Болаларнинг ёзги таътил кунларида.
***
18.00 Курсатувлар дастури.
18.05 Даракчи.
18.15 Эълонлар.
18.20 «Кўзмунчоқ».
18.35 «2000 йилдан сўнг». Телесериал.
18.50 «Бир жуфт қўшиқ».
19.00 «Билиб қуйган яхши».
19.10 Эълонлар.
19.15 «Ахборот» (рус тилида).
19.30 Эълонлар.
19.35 «Дубляж».
19.50 «Қатрада қуёш».
20.05 «Мутойиба».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Мумтоз наволар. «Муножот».
21.20 «Одобнома».
21.40 Эълонлар.
21.45 «Кино жавонидан». «Зулматни тарк этиб». Бадиий фильм.
23.15 — 23.25 Даракчи.

III

17.15 Янгиликлар.
*
6.30 — 8.00, 17.20 — 20.30 Россия жамоат телевидениеси.
*
20.30 Болалар учун фильм. «Валерка, Рэмка, плюс...»
*
21.00 — 21.30 Россия давлат телевидениеси.
*
21.30 Эълонлар.
21.35 «Гарри ва Хендерсонлар». Бадиий фильм.
23.15—23.35 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
18.45 «Мультькарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
19.55 «02» тулқинида».
20.10 Эълонлар.
20.15 «Эльдорадо». Телесериал.
20.45 «Каталог».
20.55 «Европа манзаралари». Швейцария.
21.20 «Она».
21.50 «Минг бир маслаҳат».
22.05 «Голливуднинг ажабтовур уйинлари». Сериал.
22.35 «Компьютер ренко».
22.50 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
23.20 — 23.30 «Хайрли тун!».

ЖУМА, 18

I

6.30 «Ассалом, Узбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Барҳаёт наволар». Узбекистон халқ артисти Комилжон Отаниёзов.
8.55 «Юзма-юз».
9.15 «Хаёлот уфқлари». Бадиий-публицистик кўрсатув.
9.35 «Фан фидойиси». УзР ФА мухбир-аъзоси Жавлон Мақсумов.
10.00 Янгиликлар.
10.05 Юнон — Рим кураши: хотиравий турнир.
10.30 «Абитуриент-97». Кимё.
11.00 «Ялқов». Мультфильм.
11.10 «Оламни асранг». Тележурнал.
11.35 «Табор кўкка интилади» Бадиий фильм.
13.05 «Туркистон — умумий уйимиз».
13.25 Алп Жамол. «Тойчоқ». Видеофильм. 2-қисм.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 15.10 Болалар учун фильм. «Жонли камалак».
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Уйқу салтанати». Мультфильм.
18.20 «Қалб гавҳари». Алабий-маърифий кўрсатув.
18.40 «Олтин мерос». Рақс, рақс, рақс.
19.00 «Менда фикр бор». Тадбиркорлар клуби.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Омонлик тилаймиз».
20.10 «Оқшом эртаклари».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Иқтисод алифбоси».
21.30 Мумтоз наволар.
21.40 «Маърифатнома».
22.20 Алп Жамол. «Тойчоқ». Видеофильм. 3-қисм.
22.55 «Куйла, ёшлигим».
23.05 «Виждон». Телесериал. 12-серия.
23.50 Эълонлар.
23.55 «Ахборот».
00.20 «Узбектелефильм» намойиш этади: «Тошкентга марҳамат».
00.35 — 00.40 Ватан тимсоллари.

II

9.00 «Кўзмунчоқ».
9.15 «2000 йилдан сўнг». Телесериал.
9.30 «Бир жуфт қўшиқ».
9.40 «Билиб қуйган яхши».
9.50 «Дубляж».
10.05 «Қатрада қуёш».
10.20 «Мутойиба».
10.35 Мумтоз наволар. «Муножот».
10.55 «Одобнома».
11.15 «Кино жавонидан». «Зулматни тарк этиб»
12.45 — 14.15 Болаларнинг ёзги таътил кунларида.
***
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Даракчи.
18.15 Эълонлар.
18.20 «Бор экан-да, йўқ экан...»
18.40 «Камолот».
19.00 «Ҳар лаҳзада қўшиқ».
19.05 «Ёнмаган ёзувлар».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Эртага — шанба».
20.05 «Жарангдор соз».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ривоят».
21.10 «Йирик планда». Видео янгиликлари.
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.40 «Кинонигоҳ».
23.10 «Спорт қитъаси».
23.30 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
00.20 — 00.30 Даракчи.

III

17.15 Янгиликлар.
*
6.30 — 8.00, 17.20—20.30 Россия жамоат телевидениеси.
20.30 «Мусиқа ҳамма учун».
*
22.00—22.30 Россия давлат телевидениеси.
*
22.30 Эълонлар.
22.35 «Канизак Изаура». Телесериал.
23.05—23.25 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.
19.30 «Умид чечаклари».
20.00 «Рангинкамон».
20.30 «Уй остонадан бошланади.».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Эльдорадо». Телесериал.
21.35 «Шаҳрим—фахрим».
22.05 «Бу бўстон аро».
22.35 «Йуллар ортидаги йиллар».
23.05 «Латофат».
23.25 «Хат ва хаёт».
23.45—23.55 «Хайрли тун!».

ШАНБА, 19

I

6.30 «Ассалом, Узбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Мусиқий хазина». Феруз.
9.05 «Узбектелефильм» намойиш этади: «Мусаввир нигоҳи».
9.15 «Виждон». Телесериал. 12-серия.
10.00 «Шоҳрух клуби».

«Ёшлик» студияси намойиш этади:
10.20 «Аудитория».
10.45 «Умр йўллари».
11.05 «Баҳс».
12.25 «Чақирилмаган меҳмонлар». Бадиий фильм.
12.45 «Уйла, изла, топ». Телемусобақа.
13.30 Алп Жамол. «Тойчоқ». Видеофильм 3-қисм.
14.05 — 14.25 «Туташ тақдирлар».
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Мультолам.
18.20 «Қўшиқ ёзувчи шоирлар». Камтар Отабоев.
18.55 «Уйғоқ кунлар». Кинокўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 Узбекистон янгиликлари (инглиз тилида).
20.15 «Жаҳон спорти янгиликлари».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Узбекистоннинг янги тарихи.
21.30 Султонмурод Олим. «Дўппи». Видеофильм.
21.45 «Узбекистон — Ватаним маним!» Узбекистон қўшиқ байрами.
22.15 Алп Жамол. «Тойчоқ». Видеофильм. 4-қисм.

«Тунги ёғду». Дам олиш дастури:
22.45 «Куй ва тасвир».
23.05 «Бобби». Бадиий фильм. 1-2-сериялар.

II

9.00 «Бор экан-да, йўқ экан».
9.20 «Камолот».
9.40 «Ҳар лаҳзада қўшиқ».
9.45 «Ёнмаган ёзувлар».
10.05 «Жарангдор соз».
10.25 «Ривоят».
10.35 «Йирик планда». Видео янгиликлари.
10.55 «Кинонигоҳ».
12.25 «Спорт қитъаси».
12.45 — 14.00 Болаларнинг ёзги таътил кунларида.
***
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 Эълонлар.
18.20 «Боланинг тили».
18.35 «2000 йилдан сўнг». Телесериал.
18.50 «Табиат шифохонаси».
19.00 «Қонун ҳимоясида».
19.10 Киноконцерт.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Бизнес-академия».
20.10 «Умрбоқий мерос».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Зиндаги ёҳуд муҳаббат».
21.25 Телесериал.
22.15 «Телевидение ва театр».
22.35 «Интер-футбол».
22.55 Оҳанглар ва Эълонлар.
23.05 «Видео-О».
00.35 — 00.45 «Даракчи».

III

17.00 Дастурининг очилиши. Эълонлар.
17.05 Болалар учун фильм. «Буратинонинг саргузаштлари». 1-серия.
*
18.10—20.30 Россия жамоат телевидениеси.
*
20.30 Цирк дастури.
21.20 Эълонлар.
21.25 «Уч қалб эгаси». Бадиий фильм. 1—2-сериялар.
23.05—23.15 «Узбектелефильм» намойиш этади: «Оддий кун».

IV

9.00 «Аэробика».
9.20 Эълонлар.
9.25 «Сочи шаҳридаги оромли тунлар». Бадиий фильм. 1—2-сериялар.
11.30 «Спектаклдан сўнг».
12.00 «Шанба эртаги».
13.00—13.20 «Корейс тилини ўрганамиз».
***
17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
19.55 «Шанба оқшомида».
20.05 Эълонлар.
20.10 «Рақслар қанотида».
20.40 «Чинсен».
21.10 «Эсдалик учун дастхат».
21.40 «Бу ажиб дунё».
22.00 «Ассалом, Франция!» Мусиқий илова. Далида.
22.35 «Самодаги олмослар». Телесериал.
23.20 «Хит-коллекция».
23.40—23.50 «Хайрли тун!».

ЯКШАНБА, 20

I

6.30 «Ассалом, Узбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Лирик тароналар».

«Ёшлик» студияси намойиш этади:
11.30 «Менга сўз беринг».
12.05 «Табассум кучалари».
12.20 Бугун — Металлурглар куни. «Олов билан юзма-юз».
12.50 «Таня ва икки мушкетёр». Бадиий фильм.
14.00 «Мусобақалар, очколар, секундлар».
14.15 Алп Жамол. «Тойчоқ». Видеофильм. 4-қисм.
14.45 — 15.45 «Нурли келажак». Видеоканал.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Кичкинтоймиз-жижинтоймиз».
18.20 «Олам». Кинокўрсатув.
18.40 «Баҳодир Шоҳ Зафар». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 7-қисм.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Бир ўлка-ки...»
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Пардали гап».
21.45 Узбекистон халқ ҳофизи Орифжон Ҳотамов куйлайди.
22.15 Алп Жамол. «Тойчоқ». Видеофильм. 5-қисм.
22.55 Футбол майдонларида.
23.15 «Сермуҳаббат қарға». Катталар учун мультфильм.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ҳафтанома».
24.00 — 00.10 Ватан тимсоллари.

II

9.00 «Боланинг тили...»
9.15 «2000 йилдан сўнг». Телесериал.
9.30 «Табиат шифохонаси».
9.40 «Қонун ҳимоясида».
9.50 Киноконцерт.
10.05 «Бизнес-академия».
10.20 «Умрбоқий мерос».
10.35 «Зиндаги ёҳуд муҳаббат».
11.00 Телесериал.
11.50 «Телевидение ва театр».
12.10 «Интер-футбол».
12.30 Видео— «О».
14.00 — 15.15 Болаларнинг ёзги таътил кунларида.
*
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 Эълонлар.
18.20 «Мультипанорама».
18.40 «Синфдош».
19.00 «Пойинтар-сойинтар».
19.10 «Келгуси ҳафтада».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Мусиқа салтанати».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Жараён».
21.15 Телесериал.
22.00 «Миллионлар уйини».
22.35 «Тақвим, оҳанглар, эълонлар».
22.50 Видео — «О».
00.15 — 00.25 «Даракчи».

III

16.15 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
16.20 Болалар учун фильм. «Буратинонинг саргузаштлари». 2-серия.
17.25—20.50 Россия жамоат телевидениеси.
*
20.50 Эълонлар.
20.55 «Уч қалб эгаси». Бадиий фильм. 3—4-сериялар.
22.35—23.00 «Панорама».

IV

9.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!».
9.30 «Парле ву франсэ».
10.00 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
11.40 «Узбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
11.50 Эълонлар.
11.55 Киносалон. «Ваҳший»-2".
13.30 «Ракурс».
14.00 «Жанглар». Бадиий фильм.
15.45 «Шу куннинг мавзуси».
16.00 «Жонли сайёра»
16.20 «Сенинг вақтинг».
16.40 Мультэкран.
*
17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Менинг кучам».
19.20 «Баревцез». Арман куйларидан концерт.
19.40 «Телеташриф».
20.00 ««Афсоналар ва ҳақиқат». Рим ва Ватикан.
20.40 «Иштирок этувчилар». Тулаган Тожихўжаев.
21.10.»Жаҳон кинематографияси янгиликлари».
21.40 Эълонлар.
21.45 Киносалон. «Ғайритабиий уйин». Бадиий фильм.
00.05—00.15 «Хайрли тун!»

Haftangiz maroqli o‘tsin!

Бухоронинг 2500 йиллигига

МИНОРА БЕЛБОҒИДАГИ ДАСТХАТ

Жаҳондаги кўп шаҳарлар ўз меъморий рамзларига эга. Жумладан, Бухорони Минораи Калон — катта минорасиз тасаввур этиб бўлмайди. Қадим Шарқ меъморчилигининг энг яхши анъаналарини ўзида мужассамлаштирган бу ноёб иншоот қарийб тўққиз асрдан буён кўҳна замин узра салобат билан қад кўтариб турибди.

Минораи Калон қанчадан-қанча замонларнинг зилзилаю бўронларига бардош берди. Не-не ҳукмдорларнинг сердолға давру давронлари, ўзаро жангу жадалларини, жабру ситамлари ва ёвузликларини бошдан кечирди. Уларнинг бари охир-оқибат йўқликка рихлат этди, минора эса абадий ҳаёт, эзгулик ва иймон-эътиқод тимсоли бўлиб мағрур тураверди, инсоният тараққиёти сўқмоқларидан бири — буюк ипак йўли карвонларига сўнмас маёқ бўлиб хизмат қилди.

Кўриниши, муҳандислик ечими безаклари, кўрки-тароватп билан ўхшаши йўқ бу минора 1127 йилда бунёд этилган. Уни қорахонийлар ҳукмдори Арслонхон қурдирган. Айтишларича, бу ерда бундан олдин ҳам минора бўлган, лекин вақт ўтиши билан путурдан кетгани учун бузиб ташланган.

Янги миноранинг пойдевори тошдан терилган бўлиб, у юқорилагани сари ингичкалашиб боради ва, ниҳоят, гумбазли айланма кўшк билан якунланади. Қўшкдаги ўн олти равоқли дарчалар орқали бутун шаҳар ва унинг атрофлари кафтдек кўзга ташланади. Минорага унга туташ жоме масжиди томидан махсус йўлак орқали ўтилган ва 105 поғонали айланма зина билан унинг тепасига чиқилган.

Маҳобатли иншоотнинг ўзаги ҳам, безаги ҳам чорси ғиштдан терилгани, шаклларнинг ўзаро мутаносиблиги, безакларнинг бир-бирига уйғунлиги ҳали-ҳануз ақлни лол қолдиради. Безаклар орасига Қуръони карим оятлари ва турли тарихга оид куфий битиклар зухур этилган. Буларнинг ҳаммаси минорага алоҳида улуғворлик бағишлайди.

Шаҳарда турли замонларда қурилган бетакрор ёдгорликлар билан ажойиб тарзда уйғунлашиб кетган ва бухоронинг ғурури бўлиб қолган миноранинг меъмори ким бўлган? Бу яқин вақтгача ҳам жумбоқ эди. Мазкур муаммо бундан йигирма бир йил муқаддам — 1966 йилда ечилди. Санъатшунос олим ва меъмор Пўлат Зоҳидов бу саволга жавобни миноранинг ўзидан топди. Унинг ижодкори Бақо исмли меъмор бўлиб, у миноранинг юқори белбоғидаги сиркор парчинли арабча битиклар давомига «амали Бақо» сўзларини ёзиб қолдирган экан.

Мутахассислар уста Бақо яратган бошқа обидалар номаълум эканини айтишади. Бироқ шу биргина миноранинг ўзиёқ унинг номини мангуликка дахлдор қилган. Зеро, Бақо сўзининг маъноси ҳам абадийлик демакдир. Афсуски, шўролар замонида Бақо каби улуғ меъмору усталаримиз қўли билан бунёд этилган маҳобатли масжиду мадрасалар, тоқи-равоқлар ҳам барча маънавий бойликларимиз каби оёқости қилинди. Минораи Калон Фрунзенинг қўшини замбараги ўқидан жароҳатланди. Уни ҳатто «ажал минораси» дейишгача бориб етишди.

Шукрлар бўлсинки, истиқлол туфайли Минораи Калоннингина эмас, бутун Бухоронинг иккинчи ёшлиги бошланди. Шаҳар ўзининг 2500 йиллигини орасталаниб кутиб олмоқда. Барча машҳур меморий обидалар таъмирланиб асл ҳолига келтирилмоқда. Бир вақтлар муаззин Минораи Калондан намозга чорлаган, катта маъракалар кунида бир йўла ўн икки минг кишини бағрига олган масжиди Калон эшиклари ҳам янгидан кенг очилади.

Ёқуб ИБРОҲИМОВ (ЎЗА).

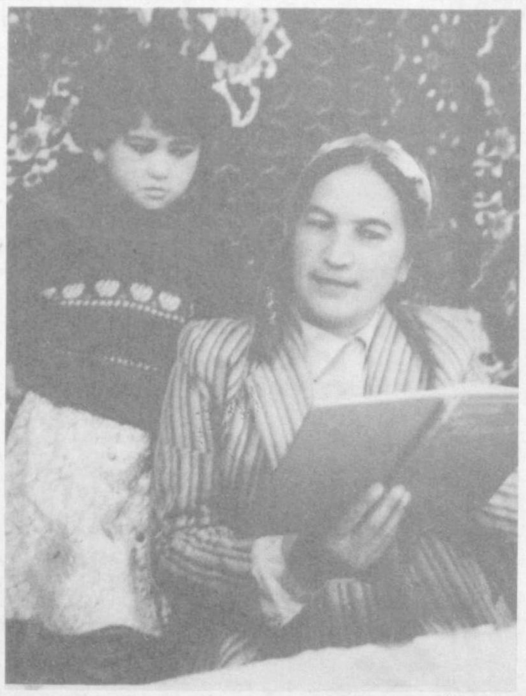

• Иқтидорли ёшлар мураббийси Роҳила Камолова қизчаси Дилафрўз билан.

Таълимга янгича ёндашув

ИҚТИДОРЛИЛАР УСТОЗИ

Роҳилахон жийдадек қизариб пишган, бўрсилдоқ нонларни тандирдан узар экан, нечундир нигоҳи тез-!тез дарвозахонага қадаларди. Шу куни унинг кайфияти чоғ, не ишга қўл урмасин хаёли келиши кутилажак меҳмонларда эди. Ҳар йили шу: қўлида сабоқ олган собиқ ўқувчилари ёзнинг мана шу шафоатли кунида уни йўқлаб келишади.

Шу куни муаллима яшайдиган хонадон дарвозаси кенг очилади. Қучоғи гулларга, қалби ғурурга, уйи файзга тўлади. Хотиралар юракларни сел қилиб тилга кўчади, кўнгил-кўнгилдан сув ичади.

Устоз ва шогирдлар учрашувидан маънавият нурлари балқийди. Бу йил биринчи бўлиб хонадонига яқиндагина мактабни тугатган Зулайхо Сатторова кириб келди. Роҳилахон бу доно, айни вақтда билимдон қизни ўзгача меҳр билан суяр, унинг ҳаракатчанлигию тиришқоқлигида ўзининг ёшлигини, тиниқ, мунаввар орзуларини, қўл етмас ўқувчилик дамларини кўргандек бўларди. Зулайхо эса ўқиб-ўрганишдан, изланишдан асло тўхтамасди. Мана ҳозир у бир қўлида гул, иккинчисида китоб-дафтар тутганича қаршисида намоён бўлиб турибди. Қизалоқнинг кўзларига боқиб устоз англадики, унга кўмаги зарур. Эҳ — бу қизалоқ... 11-синфни тугатмаданоқ республика олимпиадаси ғолиби сифатида талабалар рўйхатида турса-да, қўлидан китоб-дафтар тушмайди. Адабиётчи бўлишни ният қилган Зулайхонинг бугунгача астойдил математикани ўрганиши уни ҳайратга соларди. Шунда мозийга назар солиб кўпчилик фозилу фузалоларни математикани мукаммал билганларини ёдга олар, донолар йўлини тутаётган шогирди истиқболини ўйлаб, унинг камолида юртнинг эртасини кўриб, дилдан суюнарди. Нечундир ҳар гал шогирдлари камоли ҳақида ўйлаганида мунис бир сиймо, меҳрибон нигоҳ уни кузатаётгандек энтикиб кетади. Илк бор математиканинг сирли-сеҳрли йўлига бошлаган устози Маъсудахон Ваҳобова «не эзгу ишларни қилиб улгурдинг» деяётгандек боқиб турарди.

Ўқувчилик йилларида бу фариштасимон, ақли расо ўқитувчисига қанчалик ҳавас қилган эди. Ўшанда орзулари юрагига сиғмай «Мен ҳам улардек муаллима бўламан» деб ният қилгани ҳам айни ҳақиқат. Мана бу қаршисида турган қизалоқдек ўқитувчисининг кетидан қолмай танаффусларда унга эргашиб юришларини эслаб ҳозир ҳам ширин энтикди.

Орзу-умид инсонни суягувчи тиргак экан. Улар Роҳилахонни эзгулик йўлига бошлади. Мактабни аълога тугатиб, институтга кирди. Эҳ-ҳе, — ўшандан буён қанча йиллар ўтиб, қанча сувлар оқиб кетмади дейсиз. Бу орада турмушга чиқди, файзли оила бекаси бўлди. Умр эса оқар сувдек оқиб кетаверади, унинг ортидан эса ўзи парваришлаган ниҳоллари — шогирдлари эзгулик карвони бўлиб йилдан йилга кўпайиб, сафлари кенгайиб бораверади.

У қаерда ишламасин ўзининг ишчанлиги, талабчанлигию билимдонлиги, ўткир зеҳни билан бошқаларга ўрнак бўлди. Таълим-тарбия жараёнида ўқувчиларда юксак онглиликни камол топтириш, ўзаро муомилада ҳурмат-эътибор, Ватанга муҳаббат ва садоқат туйғуларини шакллантириш учун елиб-югурди. Хуллас, ўз эътиқодида мустаҳкам турди. Мурғак қалбларда меҳр-муҳаббату билимга қўшиб ишонч ҳам уйғотди. Умиди, ишончи уйғоқ ёшлар эса ҳаётда қоқилмай ўз ўринларини топдилар. Роҳилахон учун энг олий мукофот аслида ана шу эди.

Аммо уйғоқ қалблар ҳамиша туғён уриб тургани-дек, у ишидан қониқмай ўз устида тинмай изланди, ўқиб-ўрганишдан, билимини оширишдан эринмади. У ўқувчиларга фақат математикадан сабоқ бериб қолмай, балки ҳақгўйликка, қатъиятликка, келажакка умид билан қарашга ўргатди. Қисқаси, у математикага қўшиб, мантиққа тўла ҳаётдан сабоқ берарди.

Болаларнинг ҳар бири бир дунё. Роҳилахон ҳам ҳар бир ўқувчини умрининг мезони ва мазмуни, миллатнинг эртаси, деб қаради.

Шунинг учун ҳам Роҳилахон Камоловадек иқтидорли ўқитувчилар ишлайдиган 10-мактаб нафақат Янгиқўрғонда, балки Наманганда энг яхши илм маскани сифатида тилга тушди. Таянч намуна мактабига айланди. Муҳаммадали Неъматиллаев директорлик қилаётган ушбу билим даргоҳининг ўзига хос йўли, ўқитиш-тарбиялашда замонавий услуби бор. Мактабда 1400 нафардан ортиқ ўқувчи сабоқ олади. Ўқитувчилар ўз касбларининг билимдонлари. Уларнинг орасида математика муаллимаси Роҳилахон Камолова 23 йилдан бери у улуғ мақсадлар, нурли манзилларни кўзлаб меҳнат қилади. Муаллиманинг юраги ҳамиша шогирдлари тилагига пайванд. Ҳатто ёзнинг таътил кунларида ҳам болаларни атрофига йиғиб, сабоқ беради, олийгоҳларга ўқишга кирувчиларга фанини жон-дилидан ўргатади.

Ёзнинг бугунги муаззам кунида ҳам муаллиманинг уйида байрам, тантана. Зулайхонинг кетидан шогирдлари Дилором Тўраева, Шавкат Тўрабеков, Манзура Мамажоновалар кириб келишади. Хиёл ўтмай республика олимпиадаси ғолиблари Меҳмонали Ҳожиакбаров, Ўткир Неъматовлар гул кўтариб опани олқишлашади. Муаллиманинг дили сурурга тўлади. Унга боқиб ҳавасинг келади ва барча яхшиларга Роҳилахондек шогирдлари камолини кўриб бахтга йўғрилиб яшаш насиб қилишини ният қиламиз.

Шоира РАУПОВА.

Ҳар тўғрида

ТАРКИ ОДАТ

Баъзи уй ҳайвонлари қайси тилда қандай товуш чиқаришади? Мана буларга эътибор беринг-а?

Итларнинг вовиллаши немисчага «вац-вац», инглизчага «бац-бац», французчага «ва-ва», русчага «ав-ав», италянчага «бу-бу- ва ўзбекчага «вов-вов» деб «таржима» қилинади.

* * *

Немис қўйлари — мэммэ», испан қўйлари — «би-бии», турк қўйлари — «ммммми-ми», рус қўйлари — «б-бэ-э», инглиз ва ўзбек қўйлари — ба-а» деб таърифланади.

* * *

Хўрозлар ҳам турли хилда қичқиради. Инглиз хўрозлари — «кук-э-дудль-ду» немис хўрозлари — «кики-рики», турк хўрозлари — «кокори-ко», голланд хўрозлари — куке-луку», рус хўрозлари — кука-ре-ку», ўзбек хўрозлари — эса «қу-қуқуқу» деб айтилади.

ПАТ — ОЗИҚ ВА ЎҒИТ

Қуш патида 85 фоизгача оқсил бор. Бироқ у ҳазм бўлмайди. Польшалик тадқиқотчилар пат ва тухум пўчоғини қайта ишлаб ҳосил қилган модда эса унақа эмас. Улар семиртирувчи озуқа воситаси ҳисобланади.

Польшада ҳар йили 200 тоннадан ортиқ пат чиқинди тариқасида йиғилиб қолади. Бир олим ана шу патдан озиқ тайёрлаш усулини таклиф этди.

Патга маълум вақт давомида муайян босим остида буғ таъсир эттирилади. Сўнгра қуритилиб, кукун қилинади. Ҳосил бўлган унда 80 фоизга яқин оқсил бор.

Жуда ифлос патлар қайта ишланиб, ундан азотли ўғит олинади. Гап шундаки, патда 12-14 фоиз азот мавжуд бўлиб, уни торф билан қориштириб азотли ўғит ҳосил қилиш мумкин.

САМБИТТОЛЛАР

Польшанинг Любудскдаги баъзи боғларда одатдан ташқариги самбиттоллар ўсади. Уларнинг танаси ост томонидан иккига тармоқланиб кетган: бир шохда кумушсимон тусли, самбиттол баргини эслатувчи узун-узун баргларни кўрасиз. Кузда самбиттолларнинг ана шу барглари орасида ҳақиқий нашватилар пишиб ётади.

А. АЛИЕВ тайёрлади.

БОЛАЛАР

ОРОМГОҲИ

Мироқидаги «Пахтасавдосаноат» ҳиссадорлик жамиятига қарашли «Лочин» дам олиш масканида инглиз тилини ўрганаётган иқтидорли болалар ёзги оромгоҳи ташкил этилди. Бу ерда республикамизнинг 9 вилоятидан келган 247 нафар ўқувчи ва 103 нафар ўқитувчи дам олмоқда. Оромгоҳда ўн икки кун мобайнида мулоқот ва сўзлашувлар фақат инглиз тилида бўлади.

Тераклар соя солган файзли қишлоқ йўллари.
Н.МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат-лавҳа.

ДЕҲҚОН БОБО ЎГИТЛАРИ

Бирни сочсанг ерга,
мингни берар элга,

* * *

Бир туп ток эксанг,
Бир туп тол эк.

* * *

Бобонинг тол
эккани—
Узига ном эккани.

* * *

Боғ жамоли —
боғбондан.

* * *

Дарахт япроғи билан
кўркам,
Одам одоби билан.

* * *

Ер очганнинг бахти
очилади.

* * *

Ер-сув — битмас-
туганмас кон.

* * *

Ишлаганинг элингга,
Урганганинг ўзингга.

* * *

Мол боққаннинг бар-
моғидан мой томар.

* * *

Молинг зотли бўлса,
Емишинг тотли
бўлади.

* * *

Мол семирса, ёғ бўлар,
Қўриқ очилса, боғ
бўлар.

* * *

Ола эккан — оз олар
Роса эккан соз олар.

Р. ЖУМАНИЁЗОВ тўплаган.

Маданият жабҳасида

Абдулҳамид Мажидий номидаги Каттақўрғон театри ижодий жамоаси драматург Туроб Акбархўжаевнинг «Тўй ўрнига томоша» спектакли билан Уш ҳамда Жалолобод вилоятлари санъат ихлосмандлари ҳузурида бўлдилар. Санъат кошоналарида спектакл намойиш этиш билан бирга муаллиф Туроб Акбархўжаев, режиссёр Равшан Ёриев ва театр артистлари иштирокида учрашувлар ҳам ўтказилди. Ўзбек ва қирғиз халқи дўстлиги таранум этилган концерт дастурлари учрашувларга файз бағишлади.

* * *

Вобкент туман халқ театри ижодий жамоаси «Насриддин таклиф этади» деб номланган янги спектакли билан санъат шинавандаларини хушнуд этишди. Театрнинг бадиий раҳбари Қоир Худойберганов саҳнага олиб чиққан мазкур томошада халқ оғзаки ижодиёти, Афанди латифалари асос қилинган. Қизиқарли воқеалар, кувноқ куй ва қўшиқлар билан уйғунлаштирилган саҳна томошаси мухлислар томонидан хушнудлик билан қаршиланди.

* * *

Тўрткўл туман халқ театри ижодий жамоасининг Сайловбой Жумагулов асари асосида саҳналаштирилган «Эҳтиёт бўлинг Сарсоний» қувноқ саҳна томошаси ҳам театр шинавандаларининг олқишига сазовор бўлди. Спектаклни иқтидорли режиссёр Йўлдош Сатимов саҳнага олиб чиққан, асосий образларни эса Раҳмон Норинбетов, Зулайҳо Аллашова, Тамара Худойназарова, Оллаберган Қозоқов, Худойберган Сабуров каби санъаткорлар маҳорат билан ижро этганлар.

С. СИРОЖИДДИНОВ

Турмуш чорраҳаларида

КЕЛИН ТАНЛАШ

Кунларнинг бирида Мастон буви хонадонига эшикдан ўрта ёшлардаги икки аёл кириб келди. Меҳмонларни ҳовлида кутиб олган буви набираларидан Жория уларни уйга бошлаб бориб:

— Бувижон, меҳмонлар келишди, кутиб олинг, — деди. Меҳмонлар Мастон буви билан кўришиб, сўрашиб фотиҳа ўқилгандан сўнг улардан бири:

— Айланай эгаси, биз қулчиликка келдик, деб сўз бошлади. Шунда Мастон буви:

— Қадамларингизга ҳасанот, қутлуғ бўлсин. Менинг уч фарзандимдан уч қизим бор. Уларнинг ёшлари тенг. Узингиз танланглар. Агар тақдир қилган бўлса, қизларим сизларники бўлсин, — деб жавоб берди. Бу таклифдан ҳайрон бўлган совчилар бир неча дақиқа жим бўлиб қолишди. Жимликни меҳмонлардан бири бузиб:

— Айланай эгачи, сизнинг гапингиз менга ёқди. Сиз қизларингизга буюринг. Ҳар учови самовар қўйиб, дастурхон тузатсин. Шунда бирини танлаймиз, — деди. Буви айвон олдига келиб:

— Гавҳархон, Дамираой, Жорияхон бу ёққа келинглар, — деб қизларини чақирди ва деди:

— Ҳар қайсингиз самовар қўйиб, уйингизга дастурхон тузаб бизларни таклиф қилинглар, — деб айтди. Бувининг бу сўзларини маъносини тўла тушунмасаларда «Хўп бўлади, бувижон» дея ишга киришдилар.

Ҳар учала қиз самовар олиб, ошхонага боришди-да, сув тўлатиб олов ташладилар. Улар ичида Жория исмли набира иш қилишдан шошмасдан самоварни яхшилаб чайиб сув солди-да, тараша қилиб ёндирди, устига бостириб кўмир ташлади-да, сўнг чойнак ва пиёлаларни олиб бориб, водопроводда тозалаб ювиб уйга қайтиб дастурхон тузатди. Дастурхон тайёр бўлганида самовар ҳам биқилаб қайнаганди. Самоварни яхшилаб артиб, уйга олиб келди ва:

— Бувижон, меҳмонларингизни дастурхонга таклиф қилинг, деди. Мастонбуви бошчилигида кириб келган меҳмонларни чой дамлаётган Жория ўрнидан туриб табассум ила кутиб олди. Улар ўтириб фотиҳа ўқишгач, Мастонбуви нон ушата туриб, Жорияга маъноли қараб қўйди-да:

— Қани дастурхонга марҳамат қилинглар, менинг шу қизим жуда чаққонроқ чиқиб қолди, — деди.

Чойни дамлаб, қайтариб, буви орқали меҳмонларга чой узатган Жория бувисига қараб:

— Бувижон, сизлар гурунглашиб ўтиринглар, мен, ошхона ишларимга қарай, — деб ижозат сўрагандек бўлди. Бу сўзнинг маъносига тушунган буви мийиғида табассум билан:

— Ҳа қизим, ишларингни ўзинг билиб қилавер, — деди.

Жория ошхонага бориб овқат тараддудига уннаганини сезган совчилар ўринларидан турдилар. Мастон бувига тасаннолар айтиб тез кунда икки ёшни таништириш ҳақида келишиб олишди-да, жўнаб кетишди.

Меҳмонлар ҳовлига тушган дақиқада Гавҳар ва Дамираларнинг самовари энди қайнаган эди.

Шоилёс ШОҲАЙДАР ўғли.

Қишлоқ хўжалик ходимлари, ишбилармонлар диққатига!

«ОМСКИЙ ПРИВОЗ» ЯРМАРКА МАЖМУИ

Ўзбекистон деҳқонларини, тадбиркорларини ва тижорат ишлари билан шуғулланувчи барча кишиларни Омск шаҳар савдо ярмаркасига ташриф буюриб, сабзавот ва турли-туман мевалар билан савдо қилишга

ТАКЛИФ ЭТАДИ

Шаҳримизда турли маҳсулотларни сотиш Сизга катта муваффақият келтиради.

Маълумот учун телефонлар: Тошкентда: 63-65-69.
Омскда (8-3812) 33-01-86, 33-41-47, 31-53-98.

Бош муҳаррир Неъмат ЁҚУБОВ

Таҳрир ҳайъати: Маркс ЖУМАНИЁЗОВ, Расулмат ҲУСАНОВ, Маҳмуд МИРЗАЕВ, Эркул ЗИКРИЕЕВ, Сиддиқжон МУҲАМЕДЖОНОВ, Мирғиёс ҚАЮМОВ (бош муҳаррир ўринбосари), Суннатилла САЙДАЛИЕВ, Обиджон ҒОФУРОВ (масъул котиб), Равшан БОБОМУҲАМЕДОВ.

ҲОМИЙ:
«Ўзқишлоқхўжаликтаъминоттузатиш» давлат-ширкат қўмитаси

«Қишлоқ ҳаёти» — «Қишлоқ ҳақиқати» газетасининг вориси

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР, Муҳаррир ўринбосарлари —1-33-44-43, 1-33-16-27. Масъул котиб — 1-33-09-93. Деҳқончилик бўлими —1-36-54-51. Ижтимоий ҳаёт ва адолат бўлими —1- 36-56-30. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими —1-36-56-36. Ахборот ва спорт бўлими — 1-36-56-25. Шикоят ва хатлар бўлими — 1-36-54-52.

Рўйхатдан ўтиш тартиб рақами 6. Буюртма Г— 0437, ҳажми 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А-2. Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди 21.10

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. 1 2 3 3 4 6.